HYJNESHAT

DRAG QUEEN

DRAG

DRAG

DIVA

BARBIE LO

DRAG

QUEEN

DRAG

DRAG

DRAG

DRAG

KATHRYN LUX

STORMY

MISS FENIX

QUEEN

DRAG

DRAG

DRAG

DRAG

DRAG QUEEN

QUEEN

REBISWAN

DRAG

DIVA

QUEEN

AG

BARBIE LO

RAG QUEEN

HYJNESH

DRAG QUEEN

HYJNESHA

ESHTA

SHTATORI

DRAG QUE

DRAG QUEEN

DRAG

DRAG QUE

VICTORIA

QUEEN

HYJNESHAT HYJNESHAT HYJNESHAT

HYJNESHAT HYJNESHAT HYJNESHAT

HYJNESHAT HYJNESHAT HYJNESHAT

HYJNESHAT HYJNESHAT HYJNESHAT

DRAG

IS

DRAG

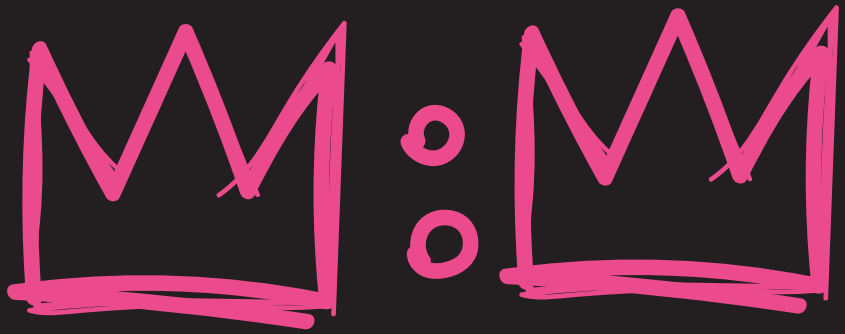

DRAG Q

QUEENS

HYRJE

Çka është DRAG?

Drag është manifestim i shprehjeve gjinore përmes artit performues. Një performues drag, është një person i cili përmes veshjeve, grimit dhe performancës sfidon normat gjinore dhe përdorë artin si mënyrë e të shprehurit. Ndonëse termi “drag” mund të jetë i ri, kultura drag në Kosovë nuk është edhe aq e re. Nejat drag të organizuara në shtëpi dhe ambiente tjera private, në bazë të historive gojore kanë qenë pjesë e kulturës alternative queer në Kosovë që nga vitet e 90-ta, ndërsa dokumentimet e para në fotografi e video datojnë nga vitet e 2000-ta, menjëherë pas përfundimit të luftës në Kosovë.

Kush janë Hyjneshat?

Hyjneshat është një kolektiv queer në Prishtinë me qellim promovimin dhe kultivimin e kulturës queer me fokus në kulturën drag. Kolektivi është formuar në qërshor të vitit 2020 dhe ka organizuar aktivitete si performanca javore drag, punëtori, neja queer e deri te organizimi i dy edicioneve të “Dreq Show”. Hyjneshat ka mbledhur performues/e nga shumë qytete të ndryshme kosovare dhe ka organizuar aktvititete edhe jashtë Kosovës, duke e përfaqësuar artin drag të vendit tonë.

Kush është Dylberizm?

Dylberizm u krijua më 19 mars të vitit 2018 nga aktivistët e pavarur queer kosovarë, si një faqe edukative në Instagram. Më 28 qershor 2020, Dylberizm bëhet platforma e parë, e cila specifikisht shërben për informimin dhe edukimin queer në gjuhën shqipe, dhe e cila mirëmbahet plotësisht në baza vullnetare. Dylberizm u formua si nevojë për përfaqësimin dinjitoz të çështjeve queer, dhe për ti luftuar paragjykimet, besimet, urrejtjen dhe frikën irracionale ndaj njerëzve LGBTQ+ që është brendësuar brenda vetëdijës kolektive shqiptare si pasojë e sistemit dhe shoqërisë heteroseksiste dhe heteropatriarkale.

Çka është synimi i kësaj ZINE?

Qëllimi i kësaj zine është të informoj, promovoj dhe dokumentoj artin dhe artistet drag të Kosovës. Kultura queer si kulturë e shtypur nuk ka hapësirë dhe vëmendje të duhur në sferën e përgjithshme të artit. Prandaj, është koha që të njoftohemi nga afër me këtë pjesë të rëndësishme të kulturës queer kosovare, duke dëgjuar nga përvojat e atyre që e mbajnë gjallë atë. Në këtë edicion do të keni mundësinë të i lexoni 8 intervista me performueset drag (hyjneshat) të cilat rrëfejnë lidhjen e tyre me këtë formë të artit dhe personazhin të cilit ato kanë krijuar.

HYJNESHAT:

BARBIE LO

DIVA

KATHRYN LUX

REBISWAN

VICTORIA OWNS

MISS FENIX

VJESHTA SHTATORI

VYESHTA SHTATARI

M’PËLO

MI BO

NJER

ME

BUZË

QEN

RËZIT !

EQESHË

VJESHTA SHTATORI

Çka osht' për ty drag-u?

Drag për mu osht ni formë për me shprehë vetën edhe me u përmbush, edhe që muj me e shprehë çkado që ndiej, çka-do që osht' në imagjinatën tem. Vizatimet që i boj n'letër, skicat mundohna me i qitë të Vjeshta.

Kur ke ni për herë t'parë për fjalën "Drag" ose "kulturën Drag"?

Për drag ja kom nisë me ni në rrjete sociale, ma shumë në Facebook, në fillim mu ka dokë e çuditshme, masnej ia ka nisë me m'pëlqy. Masnej një shok prej Azisë ma ka gjetë një link me e kqyrë Rupaul's Drag Race, qaty jon konë krejt sezonat, ja kom nisë me kqyrë prej sezonës të 8 e te posh-të, edhe meniher' m'ka hi n'qejf. Kjo u konë para nja 4-5 vjete, para se drag m'u konë relevant.
Vjeshta osht' fashion queen [mbretëreshë e modës] që i pëlqen me konë weird [e çuditshme] po njëkohësisht edhe sexy, m'pëlqen me dalë edhe me performu edhe me i bo njerëzit me buzëqeshë edhe me m'kqyrë po jo me m'prekë.

Me kon je bo gati, kshtu për herë t'parë?

Për herë të parë drag m'ka bo [grim] një make-up artist me një organizatë, një qikë që s'po m'kujtohet emri i saj. Kur e kom kqyrë vetën në pasqyre mu ka dokë shumë e çuditshme, u konë e organizume prej CSGD për ditën kundër homofobisë në vitin 2018.

Kur ka qenë dalja jote e parë publike dhe qysh je ndje?

Performanca jem e parë ka qenë në teatrin Oda me njonën prej Drag Show. [Performanca e parë në vitin 2018 për ditën kundër homofobisë.]
Për herë të parë kur jom dalë në skenë jom konë shumë e shkëputun me njëfar mënyre edhe u konë ni ndjenjë interesante me dalë para ni publiku të madh. Masi e kom kry performancën kom metë nja dy javë tu e kqyrë vetën n'qat performancë.
Jom stresu para edhe mas performancës se jom tutë mos po mirret vesh najqysh, kom performu nja 3-4 minuta, po në momentin që kom dalë në skenë çdo lloj emocioni osht' zhdukë.

Çka ka ndryshu prej perfomancës së parë?

Prej qasaj performance çka ka ndryshu deri tash, mendoj që dukja ka ndryshu shumë ma shumë.

Jom e shlirë në skenë edhe knaqna ma shumë. Tash e boj vet makeup-in, tu kqyrë video të ndryshme, edhe tu eksperimentu, po edhe tu marrë këshilla prej kolegeve drag.

Mendoj qe fakti që kom performu ma shpesh edhe që e kom pa që osht' diçka që m'ka pëlqy, ka bo që me ndryshu, edhe normal kur e don ni sen, don me përmirësu.

Sa vlerësohet arti drag në Kosovë?

Arti drag nuk vlerësohet në Kosovë, madje as prej komunitetit, shumë shpesh m'ndodhë që dëgjoj shumë fjalë palidhje që i thojnë edhe që kaniher edhe të demotivojnë, po fuck those bitches.
Nga ana financiare nuk besoj se vlerësohet sa duhet, se për çka boj unë nuk jon' të mjaftueshme. Ma s'pari ti po duhësh me bo ni kostum që po t'kushton, tani po jon krejt ato senet e tjera, me ble make-up, me ble perikë, me ble panties [unihopke], krejt k'to jon shpenzime në kohë, financiare edhe emocionale.

Sa t'merr kohë m'u përgatit?

Tash për me u bo gati m'vyjnë dikun 2 orë, po krejt varet çfarë grimi bon, çfarë fustani ki me veshë, po 2 orë osht' koha që ja jepi vetës. Gjithçka ia nisë ma s'pari me mbulimin e vetullave tani vazhdon me makeup të syve, tani vazhdon me bazën, prej bazës ne buzë, qerpikët, mandej e vesh kostumin edhe perikën edhe je gati.

MU M'PËLQEN MU DOK SA MA SHUMË SI PERSONAZH I FILMAVE VIZATIMOR ME NI VESHJE QË OSHT MA NDRYSHE MA UNIKE PREJ SENEVE ÇKA I VESHIN DRAG QUEEN E TJERA. KREJT INSPIRIMI VJEN PREJ FILMAVE TË VIZATUM, AMA EDHE FEMËRORE M'PËLQEN MU DOKË KANIHER, DU ME I SHFAQË ANËT E MIJA FEMËRORE.

KUR JOM VJESHTA NUK EKZISTON AS NI NDJENJË E KEQE EDHE OSHT' VEQ NI NDJENJË SUPERIORE QË E KQYRË VETËN NË PASQYRË EDHE THU "WOW IM THAT BITCH".

Qysh ndihesh si Vjeshta?

Kur jom Vjeshta nuk ekziston as ni ndjejnë e keqe edhe osht' veq ni ndjenjë superiore që e kqyrë vetën në pasqyre edhe thu "wow im that bitch."

Qysh qëndron storia mbrapa emrit tond?

Emri Vjeshta, kur kom dashtë me zgjedhë një emër drag, kom thonë që po du diçka që osht' shqip që nëse nesër, masnesër dal jashtë shtetit me u përmend ni emër shqip, Vjeshta. Edhe e kom mendu Vjeshtën si stina jem e preferume edhe tingëllon shumë unike edhe veç e vendosa qat emer, e Shtatorin, Shtatorin se osht' ma vështirë me e shqiptu në gjuhë të tjera edhe, osht' muji që kom lindë.

Çka ti konsideron si armën tondën t'fortë kshtu n'përgjithësi prej llojeve edhe prej formave t'ndryshme t'artit drag?

Çka m'pëlqen mas shumti me bo n'drag osht' me jep emocione edhe me "lipsync", ma shumë m'pëlqen me lujtë me ftyrë edhe me gjeste, koreografi ma pak edhe m'pëlqen me i "lexu" queens e tjera, ma s'miri mendoj që e boj "lipsyncing".

Jashtë grimit drag, ti je një person i thjeshtë sikur krejt të tjerët e kur je në drag merr vetëbesim prej shtikllave, korsetit, grimit, je e msheftë mas një maske edhe mundësh me bo çka don ti.

Çka mendon se i mungon skenës Drag n'Kosovë?

Skenës drag n'Kosovë i mungojnë tips [bakshishe] edhe pagesa. Ni vend që e don ni drag queen për me performu, duhesh me e pagu, "tips" jon paret që ia jep publiku

që jon ardhë me kqyrë edhe me përkrahë një drag queen. Veç qaj sen i mungon, se qaj osht' seni bazë që i duhet një drag queen për me mujtë me e japë ma t'mirën.

Qysh e sheh ti Drag-un ta zojmë mas dhjetë vjete edhe a e sheh veten tu performu hala?

Skenën drag mas 10 vjete n'Kosove e shoh si sen tepër normal si diçka që osht' njëjtë sikur me thon muzika pop, rock 'n' roll ose hip hop, sikur krejt artet që n'fillim jon' kon' si tabu, po tani jon' normalizu edhe kanë hy në kategori të njëjtë me krejt llojet e tjera të artit.

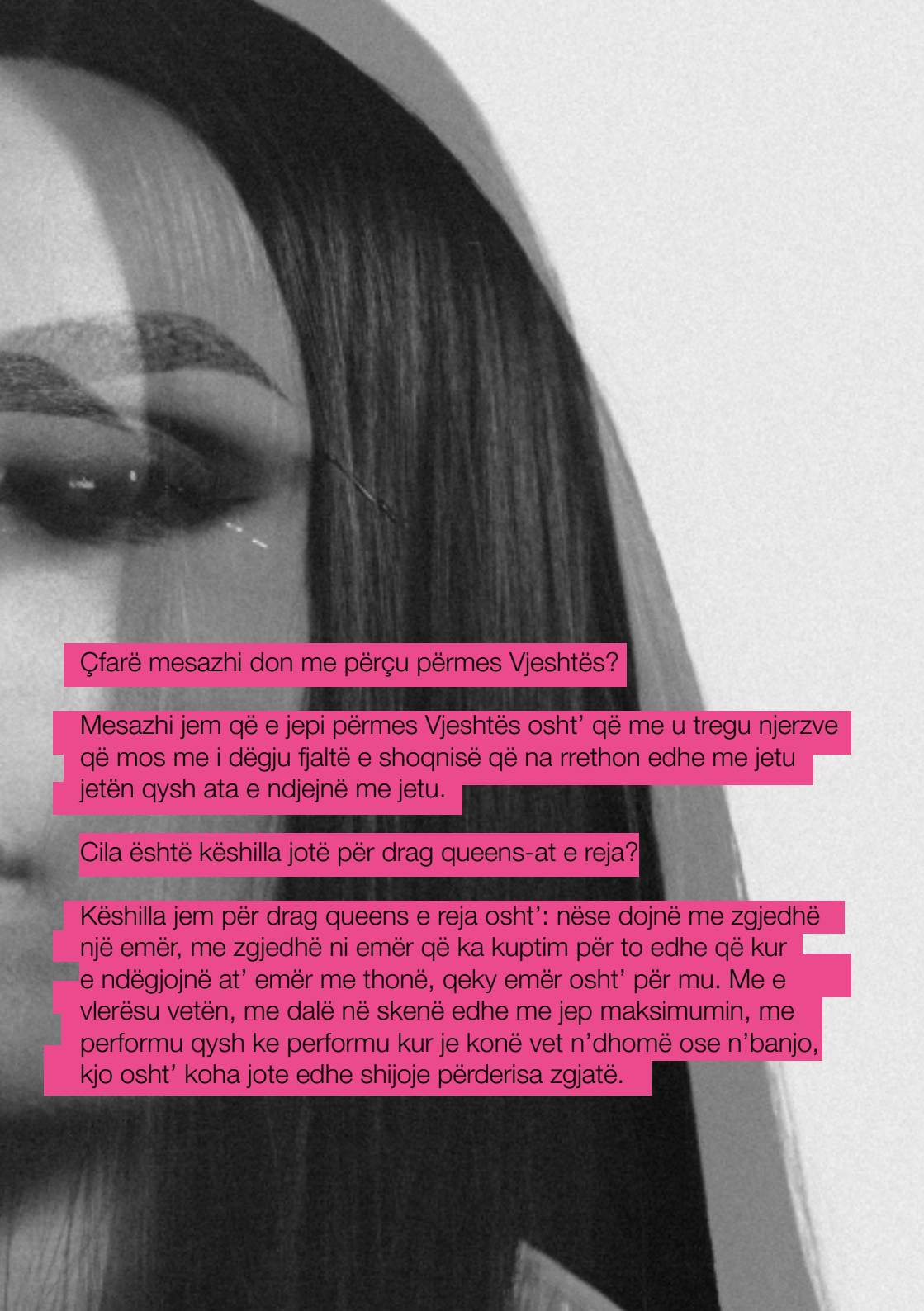

Çfarë mesazhi don me përçu përmes Vjeshtës?

Mesazhi jem që e jepi përmes Vjeshtës osht' që me u tregu njerzve që mos me i dëgju fjaltë e shoqnisë që na rrethon edhe me jetu jetën qysh ata e ndjejnë me jetu.

Cila është këshilla jotë për drag queens-at e reja?

Këshilla jem për drag queens e reja osht': nëse dojnë me zgjedhë një emër, me zgjedhë ni emër që ka kuptim për to edhe që kur e ndëgjojnë at' emër me thonë, qeky emër osht' për mu. Me e vlerësu vetën, me dalë në skenë edhe me jep maksimumin, me performu qysh ke performu kur je konë vet n'dhomë ose n'banjo, kjo osht' koha jote edhe shijoje përderisa zgjatë.

NË BOTË KU PËRDERISA

VESHNA SI DRAGA THERË NDINA MBRETNESHË

KATHRYN LUX

Çka osht' për ty drag-u?

Drag për mu osht një botë ku përderisa veshna si drag at'herë ndihna përnime mbretneshë. Karakteri jem kur nuk jom në drag në krahasim me karakterin tem në drag zhvillohet ekstra ma shumë, drag për menimin tem osht lloj arti i cili osht tepër i zhvillum te une edhe e du tepër shumë.

Unë ndihna shumë e fuqishme edhe kom shumë fuqi kur jom në drag, se muna me lujtë me rolet gjinore domethënë kur je një burrë me perikë edhe fustan at'herë ti nuk po e imiton ni gru, po ti je tu e bo një art, qysh dihet në histori ka ndodhë shumë kjo, për dikon osht art, për dikon osht performancë, për dikon osht punë që paguhet për to.

E, kur ke ndi kështu për herë t'parë për fjalën "Drag" ose "kulturën Drag"? A t'kujtohet sa vjet i ke pasë? Po menoj, ndoshta që e ki dijtë, që e ke kuptu tamon çka osht' me kon Drag edhe çka osht' kultura Drag?

Hera e parë kur kom ni për drag, I kom pasë dikun 17-18 vjet, kom pasë kontakt me dy drag queens të gjermanisë ato drag queens nuk jon kon tepër të famshme diçka, po kanë punu nëpër klube te natës ku jon pagu. Unë kom pasë kontakt non-stop me to edhe prej at'herë jom njoftu me drag queens edhe e kom ditë çka osht arti drag, se para qasaj nuk kom ditë çka osht kjo punë. Unë veç e kom ditë qysh e thash edhe ma herët ni burrë me perikë edhe me ni fustan.

E kom pa kur kemi folë me kamerë edhe e kom pa ton kohën tu e bo grimin edhe shumë teknika kom msu prej saj hala pa e përdorë YouTube në atë kohë, që s'ka pasë shumë tutoriale të makeup-it për drag makeup. Kur u bojke gati për me performu në klube folshim me kamerë edhe e shih-sha krejt procesin e makeup-it, me orë të tana rrishim tu folë
e tu bo make-up bashkë.

Unë s'kom pasë kurfar ideje, u kon edhe hera e parë kur e kom gjetë emrin tem, n'fillim u kon Kathryn Hell po e kom kthy në Kathryn Lux për arsyje se m'kanë thonë ato që osht pak e keqe për kta konserva-toret, se thojshin mundet me thonë najkush që jom adhuruse e dreqit ose sataniste, qata edhe e kom kthy në Kathryn Lux, bile Lux osht Luxifer edhe ma e keqe po s'po e kuptojnë njerëzit po menojnë që luksuz diçka.

Kathryn Lux osht ni karakter shumë i çuditshem, osht i përzim me shumë sene, i përzim me boom-er me Karen me Gen Z edhe me komedi, kanihere edhe të çuditshme por edhe komedi të errët se qajo m'flen mu n'zemër.

Hera e parë që jom bo drag u kon kur kena marrë pjesë me ni film të shkurt, ka ndodhë para se mu majtë skena drag në Kosovë, jom kon me Diven, Queen Maggy, Miss Fenix edhe Arlinda, kom pasë perikë po nuk jom ni rahat me perikë, se në atë kohë i kom pasë floktë e kuqe edhe jom dokë shumë ma cool edhe e kom pasë ni fustan, normal të shtrejt.

Qysh ki mësu me bo make-upin?

Drag make-up e kom pa për herë të parë prej atyne drag queens të Gjermanisë që kom folë online, tu i pa ato tu e bo drag makeup e bojsha edhe n'ftyrën tem, edhe kom marrë shumë këshilla, po në atë kohë në Kosovë nuk kemi pasë ku me shpreh, unë jom mshelë në dhomën tem edhe kena folë me kamerë edhe m'ka tregu qysh me bo krejt procedurën, tash krejt k'to këshilla për makeup i ki në YouTube.

A e dinë t'shpisë që bon drag?

Të shpisë deri dikun e dinë për karakterin tem drag, se i kanë pa veshjet, i kanë pa edhe makeup-in, mi kanë pa shtikllat, mi kanë pa panties, mami m'ka konfrontu po nuk m'ka pytë shumë, nuk i ka hi fellit.

Kur ka qenë dalja jote e parë publike dhe qysh je ndje?

Hera e parë para publikut u kon 17 maji, kena performu në teatrin Oda edhe makeup artist e kena pasë Gentin. Qajo u kon hera e parë edhe mas asaj veç ka shku shumë ma mirë, njerëzit jon vetëdijësu për drag edhe e kanë ditë çka osht drag.

Performancën e parë nuk kom pasë as një pikë stres, pa as një pikë gajle kom performu, nuk osht që kom ushtru shumë se karakteri jem osht miks domethënë nuk munësh me thon që karakteri jem osht veq kshtu ose ashtu, karakteri jem osht i perzimë me të gjitha. Arsyeja pse s'kom pasë stres osht se para se mu kon drag kom performu përpara, jashtë drag nëpër skena, pra kom përvoja me publik, kom performu si Michael Jackson, se kom pasë problem për skenë edhe kurrë se kom, skena m'jep fuqi t'madhe edhe m'bon mu ni si ni super star.

Qysh dallon personaliteti yt kshtu n'përditshmëri me personalitetin e Kathryn Lux kur performon?

Karakteri qysh jom kshtu në jetën reale ndryshon kur t'performoj, po jo në ekstrem, gjatë performancave t'mia kom ma shumë fuqi edhe muj me përdorë fjalor ma të ndytë sesa me kon jashtë drag, se kur je në drag nuk të merr kërkush seriozisht, osht ni fuqi që munësh me thonë se unë jom një superstar, unë jom një yll i famshëm botëror edhe jeni tu folë me ni personalitet tepër t'nalt zyrtar.

A vlerësohet arti drag në Kosovë?

Arti drag vlerësohet tepër pak në Kosovë, nga ana artistike, qysh kena performu ma përpara, kena punu pa as një cent, pa as një pije veç që me tregu cfarë talenti kena edhe me tregu që ka edhe në Kosovë art drag.

Nuk kisha thonë që nuk vlerësohet nga ana financiare, se po jetojna në Kosovë, një shtet që nuk osht shumë i pasun, për ata edhe organizatat kur organizojnë diçka nuk kanë një shumë t'madhe me na dhonë, po një shumë simbolike, po edhe mrena komunitetit nuk vlerësohet arti drag, shumë persona e qesin poshtë edhe e shohin si tragjike punën e drag se menojnë se je tu u bo trans, që je tu e bo tranzicionin, vlerësimi prej tyne nuk osht shumë i mjaftueshëm, po jom me shpresë shumë të madhe që ka me ndryshu edhe që ka me u vlerësu shumë ma mirë, si prej shoqnisë ashtu edhe prej financave.

Ju keni performu edhe jashtë Kosovës

Jashtë Kosovës kom pasë performanca si Michael Jackson, në Austri edhe Gjermani, jon' konë karnivale, si festa të shteteve, për qata e kom skenën në zemër si në drag, si jashtë drag.

Sa të merr kohë me u përgatit edhe qysh shkon procesi?

Kur jom tu u bo gati shumë zhurmë shkon te unë se përderisa veç ja nisi me i mbulu vetullat ose me qitë naj pjesë të makeup-it në ftyrë at'herë karakteri dhezët te unë edhe shumë shkon brimë e madhe mrena meje. Kohëzgjatja, e kom matë edhe vet, rekord që kom bo u kon 35 minuta minimumi vetëm ftyrën me e bo gati, edhe pse shumica menojnë që osht keq 35 minuta po tepër përfekt m'ka dalë noshta m'ka dalë edhe ma mirë se kur e kom bo 2 orë. E maksimumi për shembull, me pi cigare me bo muhabet me dikon, merr kohë prej 2 deri 3 orë me veshje, me makeup me krejt.

Makeup-i shkon k'shtu: N'fillim hekët burrnia, mjekrra, masnej pastrohet ftyra, qitet naj primer tani shkon makeup, konturimi, vetullat, qerpikët, thojtë, buztë, highlighter, veshja, korseti.

Në drag kom qef m'u dokë sexy po edhe mu dokë pak komedike.

Cila osht storia mbrapa emrit tond?

Kathryn Lux inspirohet prej vetvetës, përderisa i sheh do rroba edhe thu e kombinoj qeta me qita edhe dokna shumë qesharake. S'kom dizajnu asnihere teshat e mia, i kom ble të gatshme po jom mundu me i kombinu që me u dokë tamon drag jo të thjeshta diçka.

Emri Kathryn u kon ni personazh te ni serial, Vampire Diaries, edhe ka qenë një sozi, qajo sozi u kon shumë e keqe po në të njejtën kohë ka qenë edhe e dhimbshme për shkak të kaluarës së saj, ajo e ka pasë emrin Kathryn Pierce, po me bo Pierce mu është dokë shumë ashiqare, emri jem në fillimi u kon veq Kathryn tani deri sa e kom ndryshu e kom bo Kathryn Lux.

E çka ti konsideron si armën tondën t'fortë domethonë kshtu n'përgjithsi prej llojeve t'ndryshme edhe prej formave t'ndryshme t'artit, çka osht?

Kur performoj kom qef me bo hosting edhe me bo lipsyncing, me performu, qysh m'flen n'zemer lipsyncing me bo komedike, mu dokë sa ma qesharake, që mos me u konë publiku i mërzitur me thonë s'osht tu bo kurgjo, për mu osht e rëndësishme që publiku me pasë diçka me pa.

Arma jem ma e fortë në drag osht lipsyncing se i kom gjestet e mia që kqyri çuditshëm, e nguci publikun boj hajgare me drag queens të tjera.

Qysh e sheh ti Drag-un ta zojmë mas dhjetë vjete edhe a e sheh veten tu performu hala?

Drag në Kosovë mas 10 viteve e shoh shumë ma të civilizum, drag ka me qenë edhe në evente të tjera jo veç të specifikume për komunitetin LGBTQ, drag queens shoh shumë në të ardhmen, po asnjo ma të talentume se unë.

Cili është mesazhi që don me përçu ti përmes drag?

Mesazhi jem qe e jap përmes drag osht që mos me marrë sen seriozisht, se kur je në drag nuk ka kurgjo serioze, lsho n'ler n'qato momente, kqyrëm mu, kesh me mu, knaqu, edhe me drag queens tjera, edhe mos merr kurgjo serioze se nuk osht sen serioze osht hobby, osht punë, osht art edhe osht kënaqësi me u konë një drag queen.

Cila osht këshilla jotë për drag queens të reja?

Këshilla jem për drag queens të reja osht kqyrni në YouTube qysh me bo grimin vet, mos u boni të varuna prej kërkujt me ta bo grimin se qysh moti drag queens kanë e kanë bo vet. Si t'hini në drag keni me pasë ideja të shumta po merrni një diçka që ju shihni që kish mujtë me u konë qaj person — sikur unë qysh e thash përmes ni seriali e kom gjetë emrin, tani e kom kombinu mbiemrin — për veshje munësh me i kombinu vet senet, edhe pa u konë dizajner. Për performancë, mos e merrni kurgjo me stres shlirohu, kur je në skenë at'herë osht skena jote edhe munësh me bo me qat skene çka të dush ti edhe mos e le kërkon me të ulë poshtë se kur je një drag queen at'herë ti e ki kurorën n'kry.

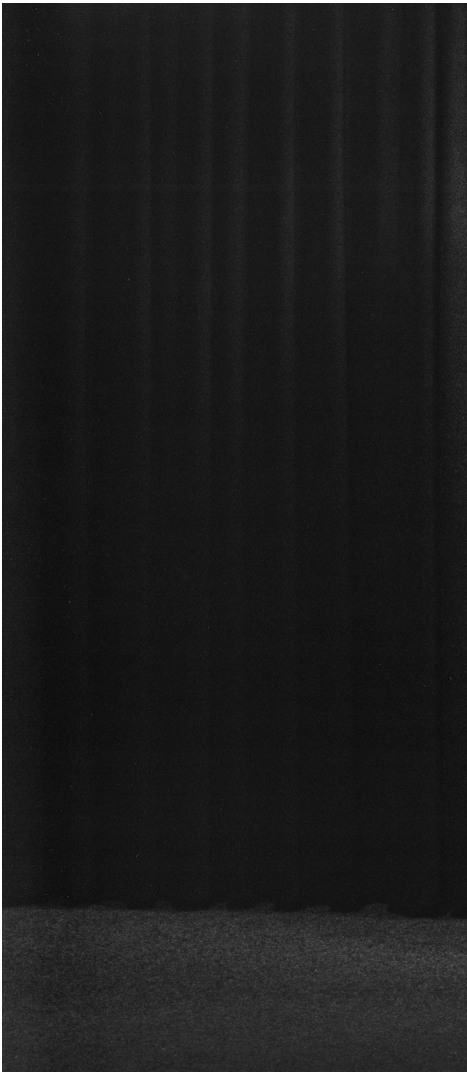

DIVA

DRA

MË BO

SHPR

ATË

N

G

ON ME

REH

QË

DIEJ

Atëherë përshëndetje Divë. Falemnderit shumë që ke gjetë kohë me u bo pjesë e këtij diskutimi sot dhe me qenë pjesë e projektit tonë, na jena shumë t'lumtun me t'pasë n'mesin tonë.

Fillimisht falemnderit për ftesën edhe nihna nifar forme i privilegjuar që jom pjesë e ktij diskutimit edhe që do t'i shpalosim disa informime ose qasje për kulturën specifikisht n'këtë rast Drag.

Falemnderit! Hajde p'ja nisim kallxom çka domethanë për ty Drag? Çka nënkupton çka osht për ty Drag?

Shumë here mu ka parashtru si pytje po që tentoj me pas pergjigje pak më më ndryshe pi krejtve pavarësisht që osht qëllimi i njëjtë i përgjigjes nese pi asaj çka nënkupton kultura Drag. Po nisna pak pi vetes. Për mu kultura Drag qa osht e mira e asaj që nuk njeh gjini, nuk njeh racë, nuk njeh moshë edhe osht nji lloj arti ku munesh mu shpalos se kush je edhe çka don ose çka t'njejtën kohë munesh me përçu për persona tjere për këtë lloj kulture.

Kuptoj! A munesh me na kallxu kur osht kanë kshtu hera e parë që ke msu për kulturën Queer ose që e ke kuptu çka osht tamon termi Drag, përafersisht para sa vjete?

Nuk kom naj datë, edhe nuk osht që jom shumë strikt n'data po që, me t'thonë drejtën për kulturën Drag kom msu kshtu ma t'detajizume masi kom fillu veç se me bo Drag se kom bo edhe ma herët Drag po që nuk kena pas shumë informacione se çka osht kultura Drag, kemi bo t'pa informum diçka po që ndërkohë jem informu, ka kohë tash mo veç sa u bo që kërcejmë jem informu, po menoj unë personalisht

jom informu për kulturën Drag.
Osht ni sen që përnime muj me thonë që e kom si pjesë t'pa ndashme t'jetës tem përkundër që i ki kaniher ndoshta do mos t'thom kriza ose do lodhje psiqike që mujnë me ndiku me thonë për ni moment prit s'po du niher mu marrë me kurgjo po jo, për mu osht, osht, besoj që ka me m'përcjellë gjatë ni kohës teper t'gatë për me bo Drag.

Mirë, përgjigjen e ni pytjes qe osht ma vonë pe diskutojna ndoshta prapë. A munesh me m'kallxu se qysh ti e definon personalitetin tond Drag, domethone kush osht Diva si Drag Queen? Çka osht Diva? Qysh, çfare karakteri ka Diva?

Sa pytje me vend. Jo krejt mujne me ma bo këtë pytje. Diva, unë jom kon nifar forme si nji lloj aktivisti edhe kjo pjesë osht që nuk kom dasht mu titullu si aktivist as kurgjo po veq kom dasht me bo diçka, me informu, me zgjeru informime që mujnë me kone profitabile për njerëz t'ndryshëm.
Unë, qëllimi jem o kon që pavarësisht sa i përket orientimeve seksuale ose races ose që i cekëm pak ma herët, nuk kom dasht që me perçu nje lloj fuqie se jo gjithmonë duhemi me kon t'viktimizum ose jo gjithmonë duhemi me kon t'nënshtrum pi tjerve edhe na mujna me bo diçka edhe na mujna me kriju diçka edhe çuditna me veten përkunder që jom si natyrë nashta tepër sensitive, po ate që e shprehi ose shpalosi n'kulturen Drag osht e kundërta e asaj. Qeky osht synimi ose qëllimi që ma jep Dragu. Kultura Drag për me shpreh qata që ndjej, fuqinë që duhmi me pas ne gjithsecili, qekjo osht cak kryesor për ata që du me përçu nëpërmjet kulturës Drag.

A t'kujtohet me kon je bo gati kshtu për here t'parë, a din herën e parë që Diva ka bo Drag edhe qysh je bo gati, a din kush ta ka bo grimin, kush t'ka msu me bo grimin?

Bash specifikisht ni rast nuk kisha mujtë me specifiku se t'njëjtën kohë kanë ndodh shumë organizime ku kom mujt me shpalos qet lloj arti, por e maj n'mend n'ato fillimet e mia që i kom pas do shoqni, shoqe ma konkretisht, që m'kanë mbështet gjatë çdo seni që kom bo unë n'jetën tem edhe ato jonë munu n'ato detajet mu përkujdesë pak për grim për veshje për qeto sene.
Kom bo sene po që nuk osht që kom menu tepër se çka jom tu bo për të njëtën kohë. Kur e sheh qetash rezultatin ndoshta n'shumicën e rasteve që veç se osht bo si i dukshëm thom wow qato fillimet e mia që i kom bo të pamendume unë pasna mendu nashta po nuk e kom ditë se qysh ka me mu prit ose qysh ka mu mirëfill qeky sen po rezultatet përnime dinë me kallxu kaniher edhe ato që don.

A e dijn t'shpisë Divë që bon Drag?

Besoj jon t'informum, unë me familje nuk osht që kom diskutu për jetën tem personale për ato qellimet e mia ose ku ta di unë, po që besoj jon t'informum se përderisa kom intervista që e kom shpalos ni farë fare forme artin që e boj veç se ju ka rastisë me pa por që nuk ëm, nashta edhe menojnë qet pjesën mos mu bo mu ni mu mos me ma kompliku mu qëllimin ose sistemin se qysh e kom n'raport me familjen nuk ma diskutojnë po besoj shumë jom i bindun që jonë t'informum për këtë që e boj.

Po t'kuptoj! E shoqnia po menoj qysh e kanë prit kur ju ke thonë që po performon Drag qysh kanë reagu ndaj krejt kësaj? Po menoj në përgjithësi Diva gjithmonë personalitet ekspresiv, une prej qe t'maj men je shume ekspresiv në përgjithësi po noshta Drag osht ni formë pak ma ndryshe. Qysh e kanë prit shoqnia atë lajm?

Ndoshta muj me thonë qysh kom mujt me prit unë se i kom përgatit pak a shumë se qysh edhe tek ça po du me bo ose ku o qëllimi jem. Po, ma kane mbështetë qato që jom tu dasht me bo po t'njëjten kohe m'kane thonë "A je i sigurt a mun mu prit mire?" a din. Sa i përket kësaj pjeses si një lloj vendimmarrje se qysh po pritet a me bo a mos me bo o konë veç mendimi jem personal që për mu vulos qat send po e mira e rrethit u kon se çka qe boj i kom mbrapa, pata s'pata nevoje per ta i kom mbrapa a po kupton edhe ajo ta jep ni lloj fuqie edhe ni lloj, muj me thonë ni lloj sigurie qe me bo ato qe je tu e dasht ose edhe nese s'ka mu pranu mirë ai qellim e ki nji lloj mbështetje.

Kuptoj. Shumë mirë për ty po menoj që e ki krejt atë përkrahje. A t'kujtohet kur ka qenë kështu hera e parë që ki dalë si Drag? Domethonë a din kshtu taman ni performancë Drag se ke performu goxha moti por...?

Thash edhe ma heret që kom bo Drag nashta edhe hiç pa u titullu si Drag po nëse nisem me ato qe u kon me ni lloj eventi, ni organizim mas informimit t'kultures Drag ka startu diçka mos gabofsha n'Pride (n'Priden e pare para katër vjete dikund) qe o majt n'Kosovë. Përkunder që thashë ma herët kom bo edhe ma heret ndoshta kom performu nëpër evente tjera po kjo u konë ajo ndërthurja e informimeve per kulturën Drag, edhe kur e bon ni, ni, qysh me thonë ni kohë t'gatë kur fillon me bo ni sen veç sa je tu e përforcu, atëhere u kon organizimi i parë që (tamon, po t'kuptoj) kom bo Drag me informata.

Qysh, qysh je ndi Divë? Qysh o kane me performu para publikut n'Kosove, a din se qajo u kone kshtu hera e pare qe a din osht inter-act show a din edhe qysh u kone qajo here per ty qysh je ni edhe qysh e kane prit publiku n'Kosove qat lloj arti?

Realisht, une edhe sot nëse dal n'skenë e ka at emocionin e vet, kanihere senet t'ikin, menon që e përgatit veten n'çdo detaj po n'momentin që ki me dal n'skene a munesh me nxer veç ni 10% t'qasaj që e ke menu, shumicën e rasteve senet dalin tepër spontanisht.
E kom ni lloj rahatie muj me thonë, përkundër që kom pas stres se qysh pe prezantoj qato. Po pse o kon qekjo lloj re-hatie; o kon se jom kon n'mesin e njerëzve nashta që thash ma herët m'kanë thonë që kena me konë gjithmonë prapa, jonë konë njerzit që m'kanë mbështetë nifar forme edhe qekjo ma jepke atë sigurinë se qysh do që jom tu e prezantu jom tu bo diçka. Nuk osht qe s'osht ai, ajo t'mendumit te boj mas mirti n'botë prezantimin ose per-formancën, po u konë, ato pjesët tjera që jonë bo Drag para ksajna, nifar forme jonë konë sikur me pregaditë për qeto.
Ka me ardhë ni kohë që ka mu bo n'mënyrë nashta ma profesionale ni or-ganizim i tillë që prezantohet n'mnyrë mos t'thom ma t'mirë t'mundshme se e ceki shpeshherë qe perfeksioni nuk ekziston përkundër si shprehje e përdori po qe nuk (po e mira skej s'ka), po definitivisht po u konë ni ni, nashta u konë emocion i dy-fishtë se osht konë edhe performanca ku po promovohet kultura Drag po t'njetën kohë edhe përkrahja prej Kosovës. (Ksh-tu që jonë dy ngjarje), edhe e kishe ni lloj përgjegjesie ndaj vetes (patjetër) po edhe t'njejtën kohë kënaqësia, entuziasmi e arriti ato t'mirën.

Po t'kuptoj! E tash domethonë ta zamë kshtu profesionalisht si Drag Queen ja ke nis me performu para katër vjete. Sa ka ndryshu Diva gjatë qetyne viteve; qoftë n'aspektin skenik pra veshja, make-upi, kanga, performanca po qoftë edhe si personalitet?

Si personalitet nuk osht që m'ka ndiku shumë. Unë thom edhe kom me vazhdu me thonë që nesër edhe nëse kom me arritë suksesin e botës une thjeshtësinë e kom pikë t'dobët. Anët profesionale ka mujten goxha mirë me, nifar forme me m'ndërtu , nuk kom dasht me dal krejt pi vetes ose me pas asi eksplorime ku nashta nuk mujna mu mirëpritë prej publikut ose se veçse, starti osht baza ku munesh mu informu kush je, çka je tu bo edhe kto detajet tjera. Edhe përderisa n'start jom konë, jom dalë si ni Divë, nuk kom dasht edhe me pasë shumë eksplorime t'mdhaja se nashta munesh mos me konë i pëlqym, nashta jon' edhe kto që lindin opinionet ose mendimet e ndryshëm pse dola prej vetes. Nuk kom dal, nuk kom dasht me dal prej vetes krejt gjatë ktyne, kohës që veçse jena vetdijësu si kulturë Drag.
Kom pas ndryshushmëri por jo që mu vrejt ose me ndiku najsen.

E kshtu ne bazë t'mundësive që jepen a din edhe n'bazë t'hapsirave për me promovu Drag edhe n'bazë t'pagesës sa menon qe vlerësohet arti Drag n'Kosovë edhe nëse nuk t'vjen keq kallxoma ni çmim qe ti mendon ish konë i arsyeshëm për Drag Queen-s mu pagu?

Fatkeqësisht pe thom mu vlerësu sa duhet mu vlerësu, nuk vlerësohet. Pse thom sa duhet mu vlerësu? Se e shoh kureshtjen e njerëzve që dojnë mu informu për kulturën Drag. Përnime qetashti u bo goxha senzacion diskutimet edhe kultura Drag po që me pas investim n'to ose me pas mos t'thom ni lloj suporti që duhet, osht obligativ, se nuk osht që mujna krejt gjithmonë m'i bo vet. Pavarsisht që n'ato fillimet i kena bo krejt vet po kur e merr ni anë pak ma profesionale, don ni lloj mbështetje ose ni diçka që munet me t'kry punë ose me tu gjind n'qasi forme. Shifër nuk kisha cek, po vyn goxha. Qyre çdo art n'veti e don investimin e vet. Edhe nëse nuk ka investim, produkti nuk del qysh munet me kon'. Bile pak m'çudit qeky sen se kur i shoh reagimet ose interesimet e njerëzve jon' jashtëzakonisht tepër t'mdhaja, po kur e kqyrum anën tjetër se sa investohet osht pak dobët. Nuk po bon mu anku se tu pas parasysh se jena me ni shtet që edhe do sene nashta edhe ma bazike nuk osht që mirren parasysh, po që tash kohës t'fundit me do mbështetje që i kemi, sidomos pi organizatave, që osht ni plus edhe ni fuqi goxha e madhe po menoj që jena veç se tu u vetdijësu që ka nevojë kultura Drag edhe për mbështetje jo veç për mu dok, mu knaq, po t'njëjtën kohë duhemi me investu për qato që dojna me bo.

Po t'kuptoj. Unë e di që ti ke pas performanca edhe n'Beograd edhe n'Tiranë edhe n'Shkup ka qene nifar lloj performance apo s'di a mundesh me konsideru... Po nejse, kallxom ti n'fakt ma shumë për performancat tua jashtë Kosoves edhe qysh i kanë prit njerëzit qato performanca?

Kjo osht ni emocion shtesë, se veçse vendin tond kur e sheh n'ato fillimet osht mirëpritur krijohet mos t'thom ni lloj sigurie 100% po ni lloj sigurie n'veti po. Po tash osht kjo shtesa që nëse po shtrehesh edhe n'rajon kjo osht përgjegjsia edhe ma e madhe se nifar forme pe përfaqson ni shtet tondin, pe përfaqson kulturen Drag po përfaqsohesh edhe vet si individ n't'njëjtën kohë.

Po emocioni ose qëllimi se une po du me përfaqësu n'mnyrën ma t'mirë t'mundshme edhe ai programi qe ia dhamë vetes vjen tu perforcu a po edhe nuk osht që se bon edhe prezantimin, s'tenton t'paktën me bo ma t'mirë t'mundshëm. E ka emocionin e vet t'njëjtën kohë e ka frikën shtesë muj me thonë se frikën shtesë n'shtete tjera noshta jon veçse t'informum qato ti je pi ni shteti qe s'osht kon i informum nashta fal personave t'caktum veçse po informohem henez noshta për kulturë Drag.

Menon që nuk ki me mujt me arrit me përçu ato që e ki si qëllim po përderisa osht mirëprit edhe n'shtete tjera menoj që osht — nuk osht revolucion s'koti — osht revolucion që po korr ni lloj suksesi kultura Drag. Për mikpritje s'pe diskutoj se osht konë mikpritja përnime jashtëzakonisht shumë e madhe, mos t'thom do raste nashta ma e madhe se te na po tu pasë parasysh që te na o mungesa e informimit për qëto, nashta dej edhe vyn hala kohë qe mu zgjeru edhe ma shumë po najs osht edhe n'shtetet tjera.

Sa kohë t'merr mu përgaditë edhe çka përfshinë përgaditja jote për ni performancë?

Realisht psiçikisht m'vyn komplet dita që nuk kom me bo kurrgjo nashta qat dite se je full emocione, je n'stres edhe pse nashta krejt kohën je pregaditë po qajo ditë t'vyn kështu psiçikisht për mu konën i relaksum. Manej t'shkon për pjesa e make-upit t'vyn deri n'dy orë për me bo ni make-up Drag, t'shkon deri n'dy orë, shkon veshja ekstra si ni lloj prove përkundër që nashta unë nuk jom shumë i mirë n'prova se shumicën e rasteve mos t'thom krejt rastet jom dal tepër spontan ashtu përveçse jom kon nashta jom kon i pregaditun për qëllimin e mesazhit se çka po du me përçu, për pjesë tjera kom dasht me kon tepër spontan, spontane. T'merr bash kohë nashta komplet qajo ditë t'shkon po i ka ato detajet që ti sa do menon që kryhen për ni pesë minutsh por që munet mu bo në ni ore veçse ni permbledhje e ni kohës me orë mun me thon për njo tre katër orë për me startu me dal n'skenë.

Kuptoj. Sa i përket veshjes a i dizajnon teshat vet a i blen a i huazon apo krejt kapak?

Përgjigja krejt kapak po shumicën e rasteve jo, shumicën e rasteve nashta muj me ble diçka po që asnihere nuk m'ka ndodh me ble diçka t'gatshme mos me pas nevojë me investu. Unë jom pak asi detajisti nashta e bon edhe kjo pjesa tjetër që jom n'horoskop shigjetar edhe i kom do detaje që nashta doemos m'vyn me intervenu n'qato po kryesisht vet.

Kur ti bon Drag sa dallon personaliteti yt i përditshmërisë prej personalitetit tond n'skenë? Sa dallon Diva n'shtrat dhe n'skenë? Jo. Po menoj sa ndryshon personaliteti yt kur je n'Drag edhe kur je jasht Drag-ut?

Qyre, kshtu si person jom shumë sensitiv edhe i ndishëm përkundër që e luftoj qet dukuni te vetja, nuk osht që m'bon shumë dallim se edhe n'jetën e përditshme jom asi me qëllim mos t'thom t'ni kauzës që veç fuqi me rrezatu pavarësisht që dëmtimet munesh mi pas psiçike ose tortura psiçike ose ku ta di unë. Po që kur e ki qat qëllim që me, për me jep fuqi diqysh pi jep edhe tjerve ni lloj vetbesimi ose ni lloj fuqie që me thonë prit se edhe na mujna me pas qet fuqinë që e ka ky.
Nuk m'dallon une thash që n'jetën e përditshme jom person që nihna noshta për prezantime ose per çdo sen si Diva me fuqinë e tij po qe edhe n'pjesën e Drag jom pothujse i njëjti, jon do detaje nashta që s'mujna n'përditshmëri mi shpalos ose me tentu mi përmirësu po shumë pak ka, ato jon t'pa dukshme.

Po t'kuptoj. Qysh qëndron storja mbrapa emrit tond?

N'ato fillimet e mia kur jom involvu me pas rreth shoqëror n'vende t'ndryshme edhe pernime unë asi tepër i vogël jom kon eksplorus i veshjes, eksplorus i pamjes edhe m'bjen me konë me ni rreth t'caktum t'shoqnisë edhe ku ishke ni koktell edhe shkoj me këtë pamjen teme pak ma ekstravagante ma ndryshe edhe rasisht dikush e permend 'wow shumë dive po dokesh' edhe pi ati momenti. Qyre nuk osht si se ka bo ndikimin e vet momentin që ma ka thonë qat sen se e kom vrejt qe po pëlqehna t'njejtën kohë e kom vrejt që po m'stimulon me bo edhe diçka tjetër për

me tentu me majt qet emër.
U kon qajo thjeshtësia e t'cilsumit Divë edhe mo nuk osht që m'ka ndryshu tani nashta gjatë qatij qëllimit kom thonë po boj edhe diçka ma shumë po boj edhe diçka ma shumë edhe veçse jom kuru me qet titull ato që i kom bo edhe tash sot vazhdoj me gzu titullin Divë ose emrin Divë.

Dyjat. Po mendoj ti e din që Dragu ka forma t'ndryshme edhe përshembull ti kur performon Drag munesh me bo lipsyncing, munesh me kcy, munesh a din veç make-upin me pas armë t'fortë munesh veç veshjen. E çka ti konsideron si armën tondën t'fortë domethonë kshtu n'përgjithsi prej llojeve t'ndryshme edhe prej formave t'ndryshme t'artit, çka osht?

Tamon Drag Drag Drag nashta jon shumë detaje për mu cilësu me plot kuptimin e fjalës Drag, po që nuk e ka tani nuk ka sens nëse pe kompleton krejt qeto kshtu që pa e lon diçka mongu pak nuk ki me mujt.
Unë nëpërmjet ni pamjes nashta kom tentu që me përçu at mesazhin që unë muj mu dok ndryshe, noshta jom krejt ndryshe e vetmja armë noshta që kom mujt me pasë si edhe t'ndjeshme pi anes teme po edhe t'njejtën kohë t'kapshme pi njerzve u kon qekjo qëllimi i veshjes.
Jon' kanë edhe ato fushat Drag që munen me konen e shtjellume po që unë, personalisht unë e kom pasë idenë që nëpërmjet qesaj pavarësisht që nuk osht mënyra ma e mirë e mundshme po që osht pjesë që krejt e shohim edhe shumica bazohemi nashta me pamje, mujna edhe me kalkuku nifar forme njerin veç me pamje, nuk osht që duhet mu kon qajo formë po tu tentu me gjet forma ma t'reja t'mundshme për njerëzit.

Po t'kuptoj! Tash me fol pak për skenën Drag. Çka menon qe i mungon sot skenës Drag n'Kosovë?

Nëse nisem kshtu n'përgjithësi çdo investim që bohet ose çdo sen që shtin ti n'qat kulture osht ni plus i madh. Te na nuk osht që po jon' edhe mundësitë ma t'mdhaja n'botë tu pas parasysh që jemi ni vend ku ka mungesë t'shumë ç'kahit.
A din se kaniher pernime nifar forme po devijon qeky qellimi, e kena marr pak qet pjesën e kulturës Drag si me dal me bo ni kang ni klip edhe u bona profesionist u bona Drag Queen u bona. Përkundër që kultura Drag e cekem që ka qëllime përçim-it t'mesazheve e te na shumë pak bohet qai sen, nëse ka dikush ni qëllim për me përçu ni mesazh nuk mikpritet pi njerzve, m'fal mirëpritet pi njerzve menoj se secili e ka formen e vet se qysh don me përçu mesazhe po t'pakten me perçu mesazh jo veç me dal n'skenë me promovu ni kange t'dikujt me bo pak vallëzim veç mi knaq shikuesit.

Edhe po jet' e shprazt... a po kupton po jet' shpraztina ajo që nuk po promovon diçka që duhet, e ki rastin po nuk pe bon diçka që osht noshta profitabile për shu-micën e njerzëve që jon nashta t'mbyllun e qekjo osht mungesa ma e madhe. Thash ma heret e kena marrë pak skenën Drag, dojna me kthy nifar forme komercialitetin si shumë kongëtarë tonë që nashta iu kanë kthy muzikes veç pse e kanë pa që osht diçka profitabile për ta personalisht po që nuk, kultura Drag nuk bon me pas.

Tash edhe tri pytje i kom n'lidhje me krejt qeto çka i the. Për shembull ta zamë mas 10 vjete qysh e sheh kulturen Drag n'Kosovë edhe e randësishmja a e sheh veten tu performu hala?

Thash ma heret qe jon' do momente që thom kanihere jom lodh nashta osht koha mu tërhek po jo. Nuk besoj qe kom mu tërhek as mas 10 vjete. Nashta kom mu bo diçka edhe hala ma i madh. Po kështu n'përgjithësi kultura Drag n'Kosovë nëse osht tu vazhdu me qet fryme që osht përnime nuk shoh naj ndryshim shumë të madh. T'mirën e mundshme prej vetes që mujna me qit jon ato hapat e parë ku na veç se promovohemi, na sheh dikush se çka po prezantojmë. Kur ti n'startet e tua nuk osht prezantimi qatij qëllimi i mirë le me nënk-uptuptu që edhe mas ni pesëvjetsh ose dhjetëv-jetsh, ka mu kon e njëjta frymë.
Shpresoj që s'ka me ndodh qekjo, une pres pi Dragve tjerë që ka me ndërru qekjo frymë, ka mu kon fokusi n'qato që duhet mu kon me ju për-shtat kulturës Drag t'njëjtën kohë unë muj me fol edhe për veten që duhet nashta me bo edhe hala ma shumë. Po unë pak nashta arsyeja pse kani-here muj me pas ni miningecje osht qe mun me pas ndikimin edhe mbështetja, që nëse s'po ki mbështetje nuk osht që po munesh me marr ni ini-ciativë me bo diçka ma ndryshe. Unë veç qëllimet i kom edhe synimet ose pasqyren se çka muj me prezantu çka muj me bo ndryshe nashta veç se e kom po që thash pa mbështetje tash ka ardh n'qat fazën që doemos t'vyn mbështetja se qëllimet për mu përçu senet veç se jon po t'vyn edhe mundsia ose hapësira ku ti don me servu qato.

Po t'kuptoj, po menoj une i kom edhe dy pytje tjera përmes performancës tane performancave edhe permes personalitetit ton çka osht osht ni mesazh ose çka jon dy tri mesazhe qe ti tenton mi perçu se ti disa herë e potencove që osht shumë e randsishme që kur performon me performu ni mesazh e jo me performu veç me knaq publikun noshta a din çka jon do mesazhe që ti synon me i adresu?

Tash mos t'm'bjen shpesh herë me përsërit po qëllimi kryesor osht te fuqia. Përkundër që nashta do raste pak jom kritiku n'qet pjesë pse shumë fuqi me ekspozu se me viktimizim nuk osht që munesh me arrit diçka edhe viktimizimi nifar forme të mbyll n'veti e qekjo osht qëllimi kryesor i asaj që boj n'kulturën Drag.
N't'njëjtën kohë me pas nji paqe mes veti krejt jo veq Drag queen-at po edhe njerzt tjerë qe s'kanë t'bojnë nashta me Drag po veç jon' nëpër evente t'dragave me pas një lloj lidhshmërie në mes veti me pas paqe. Qeto jon' ato qëllimet primare që veç se unë i kom nashta.

Kuptoj, edhe pyetja e fundit osht çka jon kshillat që Diva ju jep njerzve që dojn me fillu Drag tash?

Këshilla, nëse nisem për te puna e reputacionit, po muj me dhon kshillë po du mu bo qasi, du mu tregu sa ma modest. Pernime jo si kshillë po si hajt si kshillë e vogël; me pas qëllimin e kjartë se çka don pi vetes me prezantu, mos me pas qasi përçarje sa që mu personalizu qëllimi i kulturës Drag me njerz t'caktum. Se qekjo osht bo mos t'thom n'trend n'komunitetin e kultures Drag.

Mirë nëse nuk ki naj koment t'fundit më e dhanë unë t'falenderoj, ke shumë qef.

Me pas ndikim edhe n'personalitetet e njerëzve, ajo osht dobësia ma e madhe. Me kon krejt bashkë, mos me bo dallime se veç se osht qëllimi i kulturës Drag mos me pas dallim n'moshë n'fe as n'gjini.

Unë dashta me t'falenderu për nji ndër intervistat me ma pak stres edhe që kom mujt me diskutu senet shumë t'detajizume.

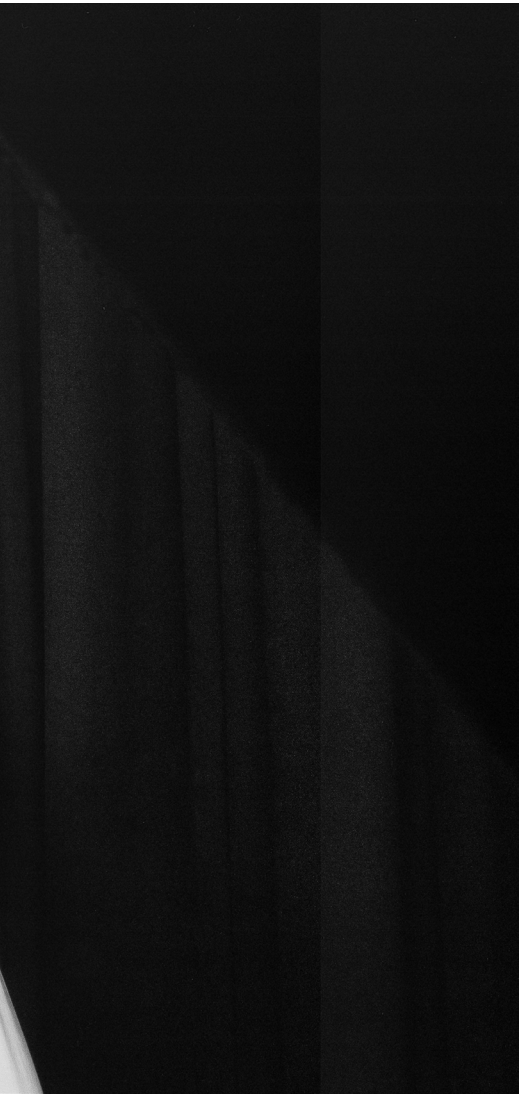

DIVA

DRAG

QUEEN

DIVA

QUEEN DRAG

QUEEN DIVA

REBISMAN

NË
DRAG
KOG
PO

NIHNA
GJA
LITIKE

Çka osht' për ty drag-u?

Drag për mu osht formë e shprehjes së identitetit gjinor, ku përmes veshjes, make-up-it, qëndrimit, performohen identitetet gjinore të një personi.

Me kulturën drag jom njoftu për herë të parë në rrjetet sociale dhe në Rupaul's Drag Race, mandej edhe në ndejat e drag të organizuara në vitet 2017-2018 në Prishtinë, i kom pas diku 15 vjet. "Karakterin" tem drag — me qëllim po e fus në thojza pasi që dita e ditës këtë "karakter" nuk po e shoh të ndarë prej vetes po si "karakteri" jem i përditshëm. Edhe pse nuk kom shumë kohë që boj drag dhe që performoj, për mu ky karakter është veç një dukje më e veçantë sesa dukja ime e përditshme dhe e zakonshme.

Do ditë e kom rutinën ku e qes do makeup, e qes një veshje edhe e krijoj një "karakter" të cilin ndihna rahat me to me dalë jashtë dhomës tem. Ky "karakter" përveç dukjes nuk dallon aspak nga kush jom unë jashtë makeup-it ose kush jom une nëse jom tu veshë trenerka ose tesha që i veshi në shpi. Kur jom drag për mu osht sikur një e premte kur del edhe investon pak ma shumë në dukje se ditëve tjera, prandaj shpesh herë nese më referohen si Drag Queen kur performoj ose jom në "drag" nuk ndihna që e plotësoj qat identifikim ose qat kufizim, preferoj me mu referu si performues.

Me kon je bo gati, kshtu për herë t'parë? A e man mend qysh ka qenë si eksperiencë? Qysh ki mësu me bo make-upin?

Hera e parë që kom bo drag u kon për Halloween në vitin 2019, jom bo gati vet te banesa e ni shoqes, për me shku me ni halloween party atë natë, para se me ia nisë me u bo gati pata kqyrë do makeup tutorials edhe e pata kriju ni ide se qysh kom pasë qef me u dokë. Masi veç se boj makeup për veti çdo ditë, prej moshës 15 vjeçare, veç se kom njohuri se qysh bohet makeupi, po drag makeup e pata msu qysh me bo përmes YouTube.

A e dinë t'shpisë që bon drag?

T'shpisë nuk e dinë zyrtarisht që boj drag, po besoj që ja u merr menja masi veç se më kanë pa tesha, perika, korseta që i kom pasë në dhome, kur më kanë pytë ju kom thonë qe jon të një shoqes se nuk jom ndi rahat me ju tregu që unë i përdori qato sene.

Për karakterin tem "drag" inspirohna prej shumë seneve të përditshme që ndodhin, por edhe prej historisë edhe ngjarjeve historike sidomos së periudhës viktoriane (1800-1900) edhe periudhës së viteve '70ta - '80ta kur është zhvillu subkultura "punk" por edhe prej sfilatave nga shtëpitë e modës Mugler edhe Alexander McQueen të viteve 90-ta. Karakterin tem e inspirojnë edhe arti, arkitektura dhe filmat e animuar.

Kur ke performu për herë të parë dhe si je ndje?

Për herë të parë kom performu në vitin 2019 për një Halloween Party në M Club, me një kangë të zhanrit elektro-rock,

fatkeqësisht skena ku kom performu u konë shumë e vogël edhe nuk kom mujtë me bo shumë levizje. Kom qenë kogja i stresum gjatë performancës po edhe gjatë kohës përderisa kom qenë në “drag” atë natë, se u konë hera e parë që e kom pa vetën në drag edhe qajo rahati me veten kur jom kqyrë në pasqyre më ka bo mu ni jo rahat, se nuk kom pritë që kom me qenë qaq rahat me vetën edhe që nuk kom me pasë shumë diferencë prej se kush përnime jom. Kom prit që kom me ndryshu totalisht edhe nuk kom me njoftë vetën po në fakt ky sen më ka bo me njoftë hala ma mirë vetën.

Tash kur performoj ndihna shumë ma rahat me vetën, masi veç e kom kuptu që nuk jom tu e ndrru karakterin tem kur të boj pak ma shumë makeup se zakonisht edhe veshi diçka që nuk e kisha veshë çdo ditë. Kjo rahati më ka bo me performu ma shlirë edhe me i profesionalizu performancat e mija nga ana koreografike. Fakti që nuk boj drag shpesh m’ka bo që me dashtë me eksperimentu ma shumë me dukje edhe me performanca në të ardhmen.

Sa kohë të merr me u përgatit për një performancë dhe ku i merr teshat? Cila është arma jote ma e fortë në artin e drag?

Për me u bo gati në drag më merr kohë rreth 3 orë, kaniher’ ma pak, kaniher’ ma shumë. Krejt varet prej dukjes edhe procesit, kur kom qef me investu ma shumë në dukje edhe me u dokë pak ma ekstra më merr kohë rreth 3 orë e gjysëm, mirëpo edhe nëse nuk investoj shumë në dukje,

për mu osht shumë me rëndësi procesi edhe nuk kom qef me u gutë po me shiju edhe koncentru në çdo lëvizje të brushës. Arma jem ma e fortë në drag është dukja edhe performanca.

Teshat që i zgjedhi i blej në second hand shops ose e përdori edhe naj veshje që ia kom marrë mamit, për me pasë ni figurë sa ma feminine gjithmonë vendosi korset, sikur edhe jashtë drag zakonisht e përdori ngjyrën e zezë edhe në makeup edhe në veshje. Dukja që mundohna me paraqitë përmes drag-ut tem osht një figurë feminine dhe dominante pasi që ky kombinim i energjive m'bon shumë pershtypje edhe rrezonon me mu.

A vlerësohet kultura drag në Kosovë?

Arti drag nuk vlerësohet shumë, nisoj sikur çdo lloj arti tjetër në Kosovë. Ky lloj arti hala osht i promovum veç brenda komunitetit LGBTQ+, ku edhe aty ki shumë persona që nuk e vlerësojnë dhe nuk trajtojnë si diçka të vlefshme. Kjo bën që ky art dhe performuesit e këtij arti të mos vlerësohen as nga ana financiare, pasi që mbështetja financiare deri tash ka qenë vetëm mbulimi i shpenzimeve, dhe jo pagesë për performanca, bile gjë që ka fillu mu bo së fundmi, masi që në fillim nuk ka pasë as pagesë për performuesit drag.

Qysh ndihesh si Rebiswan edhe qysh është storia mbrapa emrit tond?

Si Rebiswan nihna kogja politike, pasi që rebelimin ndaj stereotipeve gjinore edhe ndaj koncepteve të gjinisë munohna me i paraqitë përmes artit performues. Emri Rebiswan vjen prej kombinimit të dy fjaleve, Rebis - është një figurë në shkencën e alkimisë e cila paraqet kombinimin e energjive feminine dhe maskuline te një person edhe fjalës Swan - që në gjuhën shqipe është mjellma (shpendi jem i preferum).

Qysh e sheh skenën drag pas 10 viteve në Kosovë?

Mas 10 viteve skenën ndrag e shoh me shumë drag queens edhe kings, me ma shumë kolektive të cilat kanë me organizu drag shows në vende të ndryshme. Skenen drag mas 10 viteve shpresoj me e pa në krejt Kosovën, në Drenicë, në Podujevë e në Vranjevc jo vetëm në 2-3 kafiqa të qendrës së Prishtinës.

Çfarë mesazhi don me përcjellë përmes artit drag?

Përmes Rebiswan gjithmonë kom mu munu me i bo njerzt me pytë veten se çka domethonë me u konë djalë ose çikë edhe me menu se a kemi përnime nevojë me u kufizu në terme e stereotipe gjiniore apo osht koha me i ndryshu kto tradita e koncepte të krijume shekuj më parë.

Cila osht këshilla jote për ata që dojnë me ia fillu me bo drag?

Kshilla jeme e vetme për krejt ata që dojnë me ja nisë drag osht me eksperimentu sa ma shumë edhe me gjetë vetën përgjatë procesit.

DRAG QUEEN

REBI

DRAG QUEEN

DRAG

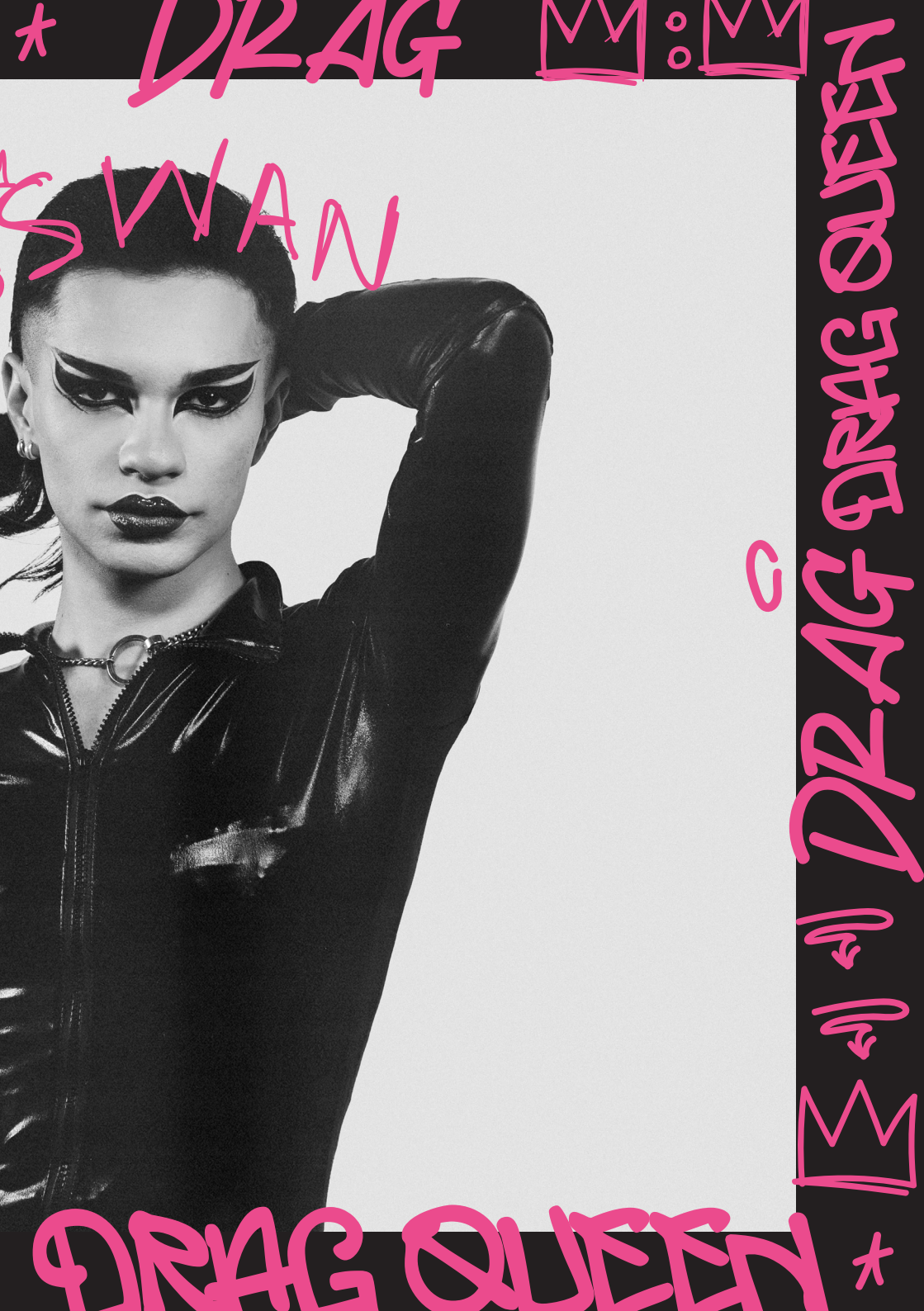
DRAG
SWAN
DRAG QUEEN
DRAG QUEEN

MISS FENIX

ME SHPREH NDJESINË
ME SHPREH NDJESINË
ME SHPREH NDJESINË
ME SHPREH NDJESINË
ME SHPREH NDJESINË
ME SHPREH NDJESINË
ME SHPREH NDJESINË
ME SHPREH NDJESINË
ME SHPREH NDJESINË
ME SHPREH NDJESINË
ME SHPREH NDJESINË
ME SHPREH NDJESINË

MBRENDA SHPIRTIT TOND
MBRENDA SHPIRTIT TOND
MBRENDA SHPIRTIT TOND
MBRENDA SHPIRTIT TOND
MBRENDA SHPIRTIT TOND
MBRENDA SHPIRTIT TOND
MBRENDA SHPIRTIT TOND
MBRENDA SHPIRTIT TOND
MBRENDA SHPIRTIT TOND
MBRENDA SHPIRTIT TOND
MBRENDA SHPIRTIT TOND
MBRENDA SHPIRTIT TOND

Përshëndetje Miss Fenix! Faleminderit shumë që ke pranu me u bo pjesë e këtij projekti. Për neve është shumë kënaqësi me t'pasë n'këtë projekt.

Faleminderit për ftesën! Edhe unë me shumë kënaqësi jom t'u e jep këtë intervistë për juve.

Faleminderit. Atëhere, ma s'pari ja kishim nis me na kallxu ma shumë se çka domethanë për ty drag-u? Çka osht' për ty drag-u? Domethonë, nëse dikush t'kish vet me definu, qysh e kishe definu drag-un?

Mënyra më e lehtë me shpreh krejt ndjesinë që e ki mbrenda shpirtit tond, domethonë qoftë anën pozitive apo edhe ato mllefet, anët negative. Domethonë munësh m'i hek n'skenë duke performu me çdo lëvizje që e bon n'skenë. Ndryshe, ti e largon nji farë lloj mllefi ose ni lloj dashnije që e ki per qat' punë që e bon.
Por pa marrë parasysh nëse ki apo s'ki prirje, apo e don apo nuk e don, duhet edhe pak edhe investim. Se ti s'mundesh me dal me performu nëse nuk ki diçka n'veti, diçka t'veçantë që njerëzit me t'veçu për qat' cilësi që e ki si Drag Queen. Mendoj se çdo Drag Queen duhet m'u veçu për diçka që ato e veçon si nji Drag Queen. E jo m'u kon krejt njëjtë, krejt me shku me nji rrymë muzikore ose me nji still t'veshjes ose me nji make-up t'njëjtë. Domethonë secili me pas' at' imazhin e krijum vet.

E, kur ke ndi kështu për herë t'parë për fjalën "Drag" ose "kulturën Drag"? A t'kujtohet sa vjet i ke pasë? Po menoj, ndoshta që e ki dijtë, që e ke kuptu tamon çka osht' me kon Drag edhe çka osht' kultura Drag?

Me kon shumë shumë korrekt, nashta duhet me kon unë nji ndër ata persona që muj me thonë qysh si fmi e kom dit çka osht Drag — jo, sepse jom nji gjeneratë tjetër ku rrjetet sociale s'kanë qenë aq (t'popullarizume si sot) po. Si Drag Drag t'parë që unë vetëm e kam fillu me kuptu ka qenë kur në Kosovë osht' mbajtë Parada e Krenarisë. Domethonë ka vite ndoshta ku edhe jom kon pjesëmarrës aty me performu, po thom që atëherë vetëm kom fillu me ndjek kulturën Drag edhe m'u informu rreth kësaj kulture.

Qysh e kishe definu ti personalitetin tond Drag? Domethonë qysh e kishe përkufizu, qysh e kishe definu Miss Fenixin?

Miss Feniksin e kisha veçu apo e kisha definu si një Drag Queen më e veçantë qoftë nga paraqitja e veshjes, qoftë mënyra e grimit dhe me ndryshimet që çdo herë i sjelli. Domethonë, nuk ndikohna prej njerëzve se p'e marr qët' kongë se ka shumë klikime e kanë prit mirë publiku, po shkoj disa kongë që jonë ma t'vjetra, që m'i kthy te gjeneratat e reja se mos me harru kem edhe kongë t'mira domethonë që nuk jonë t'klikume, po që jonë kongë t'mira që vlejnë m'u ndëgju. Poashtu, jonë edhe disa kongë që i kom zgjedh që sjellin mesazhe. Domethonë kom dasht m'i prek disa tema tjera, jo veç, shembull, me kcy ose me jep kongë pa asnji kuptim.
Domethonë, gjithmonë jom mundu ajo kongë me pas tekst. Domethonë, n'bazë tekstit, kanë ardhë tani lëvizjet e mia, kanë ardh ndjesite e mia. Pa e ndje nji tekst, mendoj unë, nuk munesh ti me jep

maksimumin tond. Domethonë ti atëherë mundesh me ngja ma shumë si performues se sa si nji Drag Queen ma profesional. Kshtu që, nuk kom dasht' kurrë m'u cilësu si performues, po gjithmone kom dasht' me sjell diçka profesionale.

E me kon je bo gati, kshtu për herë t'parë? A e man mend qysh ka qenë si eksperiencë? Qysh ki mësu me bo make-upin?

Hera e parë kur vetëm jom bo gati, domethonë e ceka edhe ma herët, ka qenë para katër viteve n'nder t'Paradës që osht' mbajt për herë t'parë n'Kosovë, Java e Krenarisë. Grimin nuk osht' që e kom bo total vet. Ka qene ni make-up artist [grim-er], noshta emri s'sosht mirë mu cek.

Domethonë jena katër Drag Queens që na ka përzgjedh organizata n'atë kohë që e ka organziu koncertin dhe kemi qenë katër persona që jemi bo gati në t'njëjtën banesë. Domethonë që e kemi ndihmu njoni-tjetrit, po që grimi ma shumë ka qenë i drejtum prej makeup artistit që ma ka bo. Normal n'disa pjesë që kom dit, e kom bo edhe vet. Domethonë gjithmonë kom investu vet, kurse sa i përket veshjes, osht' konë gjithmonë ajo që unë vet me kontribu n'veshjen tem.

A e dinë t'shpisë që bon drag?

Jo, s'e dijnë t'shpisë që boj Drag. E dijnë që i përkas komunitetit, por që nuk e din që boj Drag.

E kur i ke tregu shoqnisë, qysh e kanë prit lajmin që ti je Drag Queen? Qysh kanë reagu ndaj krejt qësaj?

Po shumica e shoqnisë m'kanë pa veçse me sy t'vet se qa po boj, kshtu që s'kom pas nevojë m'ju tregu. Por personat, domethonë t'shoqnisë që i takojnë komunitetit straight (t'i thomë komunitet që mos t'i cilësoj ndryshe ata ose na komunitet ata ndryshe) nuk kanë dijtë çka osht' Drag-u. Ama, t'u ju tregu video, domethonë foto Drag Queens t'tjera, performancat tjera etj., kanë fillu me pranu. Por, jo që krejt ata kanë ardhë edhe me konë prezent gjatë nji performance. Domethonë, kanë qenë numër shumë i vogël që kanë ardhë me t'mbështet kur ti e bon nji performancë, kurse me shkrim apo jashtë performancave t'kane mbështet, po jo që me ardhë edhe aty me ta jep ni mbështetje me nji duartrokitje së paku.

Po t'kuptoj, po t'kuptoj. Domethonë ti e permende që hera e parë u konë gjatë Javës të Krenarisë, a po?

Po.

Qysh je ndi kur ke performu për herë t'parë edhe qysh kishe mujt' me përshkru ndjenjën që e ki kur t'performon para nji publiku n'Kosovë?

M'i krahasu për shembull tashti reagimin e publikut herën e parë dhe herave tjera, mos t'thomë herën e fundit ka qenë dukshem ma i mirë për herë t'parë se tani. Ndoshta ka qenë ajo, ndoshta unë mendoj ashtu, ndoshta osht' gabim, po që mendimi jem osht' që n'atë kohë njerëzit nuk kanë anu apo nuk kanë dijtë se kush ka me performu, vetëm kur jena dal edhe kemi pas mbeshtetjen e njerëzve.

Unë si Drag performancat që kanë qenë gjatë natës, kurse tash për tash nuk osht' që personalisht e shoh veten t'vlersum prej publikut shumë. Ndoshta osht' fakti që një e kalume e keqe apo nji gabim që dikush e bon munën me t'gjyku, me t'i ndal hap-at që ti mos me mujt me ec aty, a din me tregu që unë ej ky jom nuk jom ai që ju e keni ndi ose mos gjykoni njerëz që [kurrg-jo] nuk t'ka bo, ska t'boj me ty kurgjo hiç. Domethonë thjesht nëse ti e din diçka me nji fakt apo nëse ai fakt gabim osht, nëse ai gabim osht' i kalum, po flas me mënyrën ligjore. Kur ligji t'ka shpall si t'pafajshëm, atëherë pse njerëzit duhet me t'gjyku edhe me t'penalizu n'atë formë që mos me mujt me ecë si Drag Queen. Mendoj që kjo ka ndiku pak si shumë te pjesa jem.

Pra domethonë po menon që kur ke performu për herën e parë je ndi ma e randësishme noshta ose ma e mikpritun se kur performon tash?

Po. Unë qysh e ceka, thashë hera e parë ka qenë ndryshe, domethonë ndoshta pse njerëzit s'kanë dijtë që unë jom t'u performu edhe kur ka ardh aty, kur kom dal n'skenë pak, m'kanë ftu me performu. Si për mu, si për Drag Queen-at tjerë ka qenë e njëjta mbeshtetje kurse me performancat tjera ka qene i zbehtë publiku edhe kjo osht shkaku që per shkak t'ni gabimi —që ai gabim vetëm u sqaru — dhe nuk e ka dhonë atë mbështetjen si herën e parë. Nuk o qe m'ka vra normal qe, ama po ta hup vullnetin mu dokë ma mire me pru diçka me t'mirë se herën e kalume osht ni lloj ftohje po ndoshta osht fati jem që osht shume i madh edhe që e du domethonë pjesën e Drag Queen-ave.

M'pëlqen arti n'përgjithësi edhe vazhdoj me bo nuk osht qe mu ma ndalë hapin mungesa e publikut. Mjafton që marrë komente tjera mbasi që e shohin performancën, mbasi që i lansoj videot, njerëzit që e kanë kritiku ose m'kanë paragjyku për diçka temen m'kanë shkru dhe m'kanë jep komplimente për performancat edhe kanë kerku falje qe s'kanë mujte me ardhë. ky send m'ka befasu ma shumë. Nuk e di tashti a osht mos dëshira me ardh apo osht që thojnë me shku me mbështet ato une dal si ai, domethonë osht edhe ni lloj frike mes tyne, nuk e di, nuk e kuptoj a osht deshirë apo frikë.

Kuptoj! E kshtu në përgjithësi gjatë qetyne katër viteve sa ka ndryshu karakteri i Fenixit edhe sa ka ndryshu ndoshta mënyra e performancave nëse e krahason herën e parë edhe herën e fundit që ke performu.
Gjatë qetyne katër vjetve, sa ke ndryshu ti n'mënyrën e qoftë performimit, qoftë veshjes, qoftë karakterit?

Sa i përket ndryshimit brenda katër viteve shoh ni ndryshim mos t'thom shumë shumë t'madh, po ndryshim mesatar. Pse se gjithmonë kom dasht me rujt imazhin që e kom kriju. Domethonë jom prezantu me emrin Fenix, vazhdoj me kone Fenixi, s'kom dasht mi ik kurrë imazhit që e kom kriju. Normal që tash vjen ni make-up pak ma profesional, ni veshje pak ma e kushtushme, ma e bukur, edhe qysh e ceka që jom mundu me marrë kongë tjera që kanë mesazh.
D.m.th kanë qenë kongë që me bo publikun me kcy pa kurrfarë mesazhi, kurse tash unë e shoh se shumë ma mire osht me marrë një baladë që jep një mesazh se sa nji kongë ritmike që me kcy publiku. Publiku ty t'vjen aty me kqyr qa po sjell, qa pe jep. Po e bon publikun me t'dashtë e jo me t'pa tu kcy. [Për] me kcy kemi vende, party private qe munden me shku me kcy. Nuk e kemi nfokus me ndalu këtë sen por që për performanca duhet me kon' me mesazhe n'veti e jo me kcy qysh e bojn shumica ktu.

Po t'kuptoj. E kshtu n'bazë të mundësive që jipen edhe në bazë të pagesave, sa menon që vlerësohet arti Drag në Kosovë? Sa mendon që ka mundësi? Sa ka hapësirë për Drag? A menon që paguhen mjaftueshëm edhe nëse nuk të vjen keq, sa menon ti që ish dashtë me u pagu — na e dimë që ka shumë shpenzime, nuk mundesh me i pasë produktet e njëjta që i përdor, osht ma i kushtueshëm se sa ni profesion tjetër ku mundesh m'i përdorë disa herë.

Momentalisht osht pak me hapa t'ngadalshëm Dragu n'Kosovë. Pagesat që u bohen Drag Queen-ave, po nuk osht keq. N'momentin që ti e merr ni çmim domethonë qoftë pesë euro me konë ai çmim ta jep ni motiv që ti punon te vetja, jep diçka ma shumë që me marrë ni pagesë ma të madhe.
Kjo shkon gradualisht, na dikur kena performu pa asni pagesë, kurse tash ja ka nis me pas pagese ma shume ia ka nis me pasë aktivitete për Drag Queen-a edhe njerëzit jonë informu ma shumë qa o Drag Queen. Se përpara nuk o kon aspak e njofshme Drag Queen-i n'Kosovë. Ni numër shumë i vogël kan mujt me shiku nëpër televizione programe që jonë për Drag Queen-a kurse n'Kosove nuk kan ditë që ka Drag Queen-a. Po s'kanë pasë faj se na vet nuk kemi dit a jemi Drag Queen-a a s'jemi. Na se kemi ditë çka jemi — e kemi ditë që na pëlqen mënyra e performancave, por se kemi ditë n'total çka o nji Drag Queen.

Sa mendon që ish dashtë me kon mesatarisht?

Po tash pe boj ni përmbledhje komplete t'Drag Queen-ave. Qoftë me ato që osht ma pak që investon n'veti qoftë me ato që investon ma shumë; ato jonë t'njëjten kategori t'Drag Queen-ave. S'pe paragjykojme tashti n'bazë sa kane shpenzu n'dukjen e tyre po pagesa minimale me thone per ni kongë katër minutëshe se s'ki me bo diçka ma shumë, unë mendoj që njëqind

euro pagesa. Po normal nëse osht ni natë pak ma e gjatë, disa performanca, atëherë e bon ni marrëveshje që me i pasë pijet nga lokali, me kon çdo send i koordinum për qat Drag Queen. Po kur jon' disa Drag Quuen-a tu performu, menoj që jo që s'dojnë njerëzit me kontribu me pagu ni Drag Queen po osht edhe buxheti i limitum.

Po t'kuptoj. Une e di që ke performu edhe jashtë Kosoves. A munesh me kallxu nashta kshtu performancat qysh kanë qenë për ty, çfarë eksperience ka qenë qysh je ndi ndoshta edhe a din me bo nifar lloj krahasimi qysh dush.

Faktikisht kom performu edhe ni herë. Po kom performu në Tiranë edhe çuditërisht publiku shumë ma i dashtun n'Tiranë, ma mirëpritës se sa n'Kosovë, ndoshta pse nuk na shohin shpesh, po që jonë shumë ma mikpritës, ma t'ofrojnë dashuri. Ndoshta k'tu te na sado që t'pëlqejnë e kanë atë stopin ndaj vetes atë bllokadën që s'po shkoj m'i folë ose s'po shkoj m'i thonë shumë mirë ke performu ose shumë mire po dokesh, vetem që mos t'm'sheh ai tjetri që pi foli Drag Queen-it. Menoj qe k'tu osht edhe ni lloj paragjykimi nga vet personat e komunitetit. Që mos e paragjyku ni Drag Queen, ti thjesht ato që e ndin sa ia jep ni koment n'Instagram ma mire shko jepja direkt. Këtë sen n'Shqipëri e bojne shumë ma shumë, e normal që çdo ftesë që e kom marrë me performu n'Tiranë, e kom pranu me shumë kënaqësi edhe vazhdoj [me pranu].

E sa herë ke performu n'Tiranë n'vit?

N'Tiranë nëse nuk gaboj — se nuk jom mirë kështu me numra — ndoshta jon' dikund gjashtë ose shtatë performanca po

kanë qenë dy performanca gjatë një nate. Në të shtatë performancat që i kom pas, e kom pas t'njëjtin reagim prej publikut t'njëjten mbështetje, asnihere so shku tu u zbeh.

Kuptoj. E sa t'merr kshtu kohë ty m'u përgatit? Për sa ditë, për sa javë a muj munesh me përgatit ni performancë?

Për ni performancë zakonisht per mu bo gati osht maksimum shtatë deri n'dhjetë ditë. Se koreografi nuk boj asnihere, domethonë kom qef çdo sen që e boj me ardh aty natyrshëm, jo me pas diçka t'koordinume n'kry tem që nëse ni sekond i muzikës tejkalohet unë aty kom me bo gabime. S'du asnihere me bo gabim gjatë ni performance, gjithmonë mundohna me bo ato që m'vjen aty për aty jo me pas koreografi t'bome.

Nëse ki me performu sonte, sa orë t'i merr edhe qysh shkon përgatitja, me çka fillon?

Po normal, ma s'pari me ni dush mu fresku. Fillon ma s'pari me ngjitsin që e qet n'kry, pastaj shkon me pjesen bazë që osht grim i lehtë, pastaj shkon tu e randu. Personalisht i boj tri grime në të njëjtën kohe, shkoj vetëm tu e ekzagjeru, duke shtu detaje që mu kompletu ni make-up për ni Drag Queen. Po asnihere deri tash s'kom bo ni make-up ashtu të ekzagjerum që u cilësu pak ma Drag Queen. Gjithmonë kom anu kah Drag Queen, po thjesht ma femnor që disa se kanë kuptu qa kom dasht me bo me atë grim. Po që njerëzit me pas t'qartë që nuk osht vetëm grimi që mundet me t'bo ty Drag Queen, që ti munesh me pasë ni grim shumë femnor, ni koreografi tepër t'mire ose me pas ni konge teper t'mirë. Nuk osht gjithçka grimi.

E sa i përket veshjeve, ti a i dizajnon vetë a i blen, a i huazon?

N'fillimet e mia, i kom huazu prej nji pjese t'shoqërisë. Disa jon' që kom intervenu, i kom çu te rrobaqepësja, po gjithmonë jon' kon' ato idetë e mia që çka po du, çka du me shtu a m'i hek kësaj.

Domethonë ti e ke dizajnu, po se ke qep ndoshta?

Po unë e kom dizajnu komplet, unë e kom pa veten çka duhet me vesh për qat skene ose çka duhet me vesh për qet kongë. Ma s'pari e caktoj veshjen tem, n'bazë t'veshjes tem e caktoj kangen. Sa kom hapësirë me veshjen tem me performu atëherë e zgjedhi kongën.
Gjithmonë jom mundu me bo nji veshje që osht jo e kapshme për njerëzit, që osht pak ma — mos t'thom e papame se nuk ka sene t'papame — kshtu që jom mundu me pas ndryshe jo me ardhë me të njëjtin material si shumica, jo me ardhë me t'njëjten ngjyrë. Jom mundu çdo here me ardh ndryshe-ndryshe. T'vetmin sen që nuk e kom ndryshu deri sot osht parukja.

Po t'kuptoj. E kur performon sa del prej personalitetit? Qysh dallon personaliteti yt kshtu n'përditshmëri me personalitetin e Fenixit kur performon?

Ka ndryshim se për shembull n'jetën e përditshme Fenixi osht pa grim, ndoshta bon nji grim shumë të lehtë, po s'ka t'boj me atë grimin e Fenixit Drag. Po personaliteti jem nuk o që ndryshon shumë. Osht ai tipi i njëjtë. Jom nji tip që jom shumë shumë i qetë, po e kom atë pesë minutëshin tem që jom shumë temperament edhe e lus këndo që osht afër n'këtë temperament me kon sa ma larg meje se noshta unë fjalën e fundit e thom t'parën, kaloj në ofendim.

Po pesë minuta jon, mas pesë minutave i bi pishmon çka bona, po kanihere osht shume vonë. Kështu që tash kohen e fundit ia kom nis që kur bona nervoz, kur m'kap ai pesë minutëshi jem, në momentin që jom tu komuniku me qat person, e fshij nuk merrna deri sa t'qetësohna, e boj ni sen tjeter n'banes ose dal diku eci veç me kalu atë gjendje edhe kthehna apet domethon vazhdon kontakti jem.

E qysh ndihesh ti si Fenix?

Ndihna mirë. Ma s'pari, m'bon mu ndi emri mirë, vetë kuptimi i fjalës Fenix ta jep nifar lloj krenarie që je dikush, po normal tash atë emër ti duhesh me punu që mu kompletu emri taman qysh duhet mu kon. Ka me ardh shumë shpejt koha — për shkak t'pandemisë nuk kemi hapësira me i bo ato nejat e dikurshme — momentin që lirohemi prej pandemisë, atëherë në nji skenë qysh kem bo deri tash, p.sh. Teatri ODA, kom mu paraqit me nji veshje taman si Fenix domethonë si nji zog me flakë.

Domethonë Fenixi ndihet i lirë si ni zog taman, a munem me thon qashtu?

A jo njëjtë si zog jo, kom qef mu ndi e lirë po që jon disa sene që desht e padesht duhesh me stopu pak veten me thon s'po ndihna unë i lirë po qe okej e bon po jo lirshëm. Veni ma i lirë osht n'banesë. Jom vet edhe me shoqni, [ata] nuk jon asi tipa që t'paragjykojnë ose t'bojnë me u ndi keq [që] mos me kon ti i lirë. I lirë nuk jom shumë, shumë, nëpër hapësira publike, domethonë po flas për përditshmëri.

Kallxomi do gjana rreth Fenixit, për shembull a osht Fenixi funny a serioze; a osht Fenixi fishy, a osht ma formale a ma arrogante, a osht Fenixi ma e butë, ma miqësore?

Fenixi o si koha. Nëse o koha me diell, unë kom me kon shumë funny, shumë e qeshun, kom me fol shumë. Kur o koha me shi, kom me kon nji tip që nuk nigoj, nuk foli. Kur osht me borë jom ma shume nervoz edhe pranvera osht mire domethon. Po shumicën e kohës, ma shumë shoqnia m'veçojne si person ma funny.

Ti e din që Dragu përfshin shumë lloje t'ndryshme edhe ka forma t'ndryshme. Ka lipsync, me kcy, me knu, ka grim, ka veshje, a i bon ti krejt k'to edhe cila osht arma jote e fortë?

Tash me fol për vetën tem për secilën muj me thon "Ktu jom ma e mira, ktu ma e mira", kjo u takon njerëzve që na shohin, po unë te vetja si armë t'fortë e shoh ma s'shumti lirinë që e kom n'skenë. Ndoshta ta ceki edhe ktu s'ka dert që del se dikur para se me fillu me Drag, unë kom fitu nji lloj eksperience me kamera, me skena. Jom kon nifar lloj kongëtare. Aty kom fitu [shkathtësi] si duhet me komuniku me kamerë, me publikun, si osht qëndrimi n'skenë edhe çka ta imponon skena. I kom pas kto t'mësume shumë herët.

Qe tash n'Drag Queen, qysh do qoftë skena me do dërrasa t'kalbta, unë kom me ditë qysh me nejt qaty se e vrej çka osht, di me ju përshtat komplet skenografisë. Arma ma e fortë te unë osht që i jap shumë shumë shumë rëndsi veshjes. Nuk shkoj me i ble veshjet ma t'shtrejtat, po e blej nji veshje ndoshta 1 euro, po e boj mu dok si 100 euro. Gjithmonë kontribuoj duke i këqyr senet tjera, detajet tjera që m'u dokë sa ma e bukur veshja.

Çka mendon se i mungon skenës Drag n'Kosovë?

Skenës Drag n'Kosovë për momentin nuk osht që i mungon diçka. Patjetër, ka ca gjana që i mungojnë po që sa herë po vijnë tu u organizu e tu u shtu gjanat që na kanë mungu. I vetmi sen që mendoj që i mungon komunitetit në vendin tonë osht komunikimi i mirë. Nashta që ka grupe, jon nda grupet Drag Queenat, kjo osht e keqja.
N'momentin që ti e ke vrejt nji komunikim shume t'mirë me personat që jon' n'Drag, ki me pas nji vetbesim t'plotë edhe publiku ka me t'kqyrë me ni sy tjetër. Nuk pres inate, secilli e ka imazhin e vet, kurrkush s'munet me ta hup ty, ti je ky ose ti je ky. Nëse kishim pas nji komunikim ma t'mirë, t'ishin ma bashkëpunues mes veti edhe ma t'kuptueshëm besoj që ish kon super mirë.

E qysh e sheh ti Drag-un ta zojmë mas dhjetë vjete edhe a e sheh veten tu performu hala?

Mas dhjetë vjete unë nuk e di, jom tip që nuk mendoj shumë për këto kaq larg. Jom tip që mendoj tash për tash, nuk jom asi tip që e lodhi trunin shumë larg. Kom qef mu kon' sa ma realist. Për mu është diçka e pa kapshme me mendu mas dhjetë vjete kur patjeter duhna me mendu çka duhna me bo nesër a çka duhna me bo vitin tjetër.
Skenën Drag e shoh që ka mu kon shumë ma e zhvillume, ka me pasë ma shumë njerz që kanë m'i ndjekë. Jom shumë i bindun. Jo dhjetë vjet, po ndoshta ka me ardhë besoj dy vjet max tri që ka me pasë persona strikt që kanë me shprehë dëshirën, që kanë mu kon prezent nëpër këto performanca Drag.

Ti ma herët e permendshe sidomos noshta viteve t'fundit tenton që përmes muzikës, përmes performancës me perçu mesazhe sociale, domethonë mesazhe te njerëzt. Çka jon disa prej mesazheve qe ti tenton me i përçu te njerëzt?

Mesazhet që unë i kom përçu ose që kom dëshirë me i përçu jon kon që me ndalë dhunën; qoftë dhunën mes nji çifti, qoftë dhunën mes komunitetit, komuniteteve në përgjithësi.

MISS FENIX
MISS FENIX

MISS FENIX

VICTORIA OWNS

MOSU

TUT

MA

KUS

ME

RR

VESH

SE

SH JE

VICTORIA OWNS

Unë jom Edon Shileku, jom aktor me profesion, jom afër me marrë diplomën, on the side [anash], çka më pelqen ma shumë me bo osht muzika. Në muzikë mundem me shpreh identitetin tem ma shumë se ne aktrim.
Une i kom dy profesione që janë, aktor dhe këngëtar.

Çka domethanë për ty Drag?

Për mu being drag do me thonë me njoftë vetën plotësisht, se krejt e dijmë se kërkush nuk osht komplet femër ose komplet mashkull, ka shije të ndryshme në të, edhe osht mire me i ekperiencu. Për mu drag-u ka rëndësitë pazëvendësueshëm, mu më ka bo me kuptu cila është ana jem femërore edhe çka përmbanë ajo më shumë. M'ka bo me kuptu qysh muj unë me jetu sikur Edoni në shoqni, m'ka nimu me konë pa komplekse në mënyrën qysh reagoj ose qysh foli.

Dragu m'ka ndihmu pa masë se kom mbrri me ni pikë ku mundem me shprehë vetën deri në fund, pa pikë marre, pa pikë mendimi extra se qysh po dokna ose qysh po sillna, qato jon sene qe t'ndalin edhe qat'her s'mundesh me tregu kush je. Osht edhe si sfidë me pa se deri n'cilën pikë po shkoj, apo nalna dikun.
Nuk ka shumë kohe që boj drag, dy vjet i ka ndoshta, në fillim i kom pa drag queen këtu në Kosovë, mirëpo s'm'ka lonë përshtypje shumë se nuk u konë shumë e zhvillume kultura drag. Kur kom fillu me pa Ru Paul e kom pa sa sene të mira ka edhe sa larg munesh me shku me veten, krejt qaj katror munet me u bo rreth edhe munesh me udhëtu në to nonstop.

Ka qene ni garë, që ka pasë queer people [persona queer] me garu, me bo një performancë edhe me i fitu do pare, ka qenë online. Osht dashtë me inqizu një lip sync,

m'ka ndihmu një shoqe mu bo gati, një shoqe ma ka jep fustanin, do shokë m'kanë ndihmu mi mshef vetllat, edhe thash pe boj një video, jom ly, i kom pasë flokt e gata e s'kom pasë [nevojë] për perikë… Kur e kom pa vetën n'pasqyre… qaq mirë u konë, diqysh aty u konë ni qikë/grua, që se kom ditë që o qaty.

Njerzt mu m'kanë qujt gay e gjithçka, krejt fminia m'ka shku tu kajt e kom pasë shume frustrim, e tu u rreh me njerëz, kur e kom pa vetën n'pasqyrë qat'herë kom thonë qikjo o përgjigjja e krejt qatyne seneve që i kom pasë në fëmini. E kom kuptu qe s'jom gay, jom bi, edhe s'du mu label [etiketu] se bi n'dashni me njerin jo gjininë. Kom ardhë me ni pikë se frustrimi jem fminor jon konë për shkak të mos pranimit tem komplet, edhe kom thonë qy çfarë femne e bukur muj mu dokë.
Le që e kom përjetu vetën, po edhe kom fitu pare prej saj, për herë t'parë.

E përmenda që kom pasë probleme me nervozë e frustrim, Victoria m'i qetë qato tipare në pah, përkundër Edonit që osht shumë i gjallë, argëtues e shoqënor, Victoria osht ma nervoz, ma dramatike, del një anë që u mbledh mbrenda meje. Nuk osht harmful [e dëmshme], osht playful [lozonjare], argëtuese edhe unë lirohna emocionalisht, osht terapi. Për herë t parë që jom bo gati jena konë dy shoqe edhe ni shok, nji shoqes ja kom marrë shtikllat, kjo tjera më ka nimu mu ly, zakonisht e boj vetë grimin, se ja huqin. Mas miri i njeh ti vijat e ftyrës.

Kohë mas kohe më kanë nimu shoqni të ndryshme, ka ndodhë që nji qikë që jom kanë në lidhje me to, më ka nimu me u bo drag. Më bon t'lumtun me pa që jom i rrethum me qisi njerz.

Për drag e din nana, prej nanës s'muj kurgjo me mshefë, edhe

A e dijn t'shpisë që bon Drag?

më kupton edhe ka qefë me ditë. E kom bo videon edhe masi e kom qu veç e kom thirrë nanën në dhomë edhe ia kom lshu videon ku unë performoj drag. Kom pasë siklet se në fillim u dok e shokume, gjatë videos s'kemi folë sen veç e kom lonë me procesu. Krejt në fund ma boni, si unë po dokësh.

Kur ka qenë dalja jote e parë publike dhe qysh je ndje?

Kur jom dalë para audiencës së parë ka qenë me Hyjneshat, në viewing parties të Ru Paul në Dit' e Nat'. Unë kom vendosë me ecë prej [lagjes së] Qafës deri te Dit' e Nat'. Njerzt më kqyrshin, ni nanë ia ka mshelë fmisë të vetë sytë haha, kishe qaq. Do menojshin që jom femër edhe pse pamja jem qat ditë hiq su dokë si femër. Koncepti ka qenë që mu dok si mashkull që don mu konë femër.
Në Dit' e Nat' ka pasë shumë njerëz, krejt jonë konë entuziastë, e tu u knaqë. Jom ni shumë rahat, nuk nihna n'siklet kur jom Victoria, edhe nëse gaboj, se kom fokusin te gabimet, ma shumë du me argëtu. Drag osht edhe argëtues edhe politik.
Unë e vrej se s'kena pasë shumë mundësi për ksi sene, e tash e dojm the most of it, kur të normalizohet shpresoj që na metë qiky shpirti entuziast edhe e vlerësojmë shumë na të komunitetit Queer. Amo kisha dashtë me dalë pak në masë, me u ekspozu. Me u konë drag osht me u konë artist, e si artist duhesh me ngrit vetëdije për temat që të prekin.
Menoj që na si Drag Queens duhem mu

mbledh ma shpesh edhe m'ia msu njo-na-tjetrës senet që i dijmë. Jon do sene ma primitive ktu te na, osht ni gjykim i kotë që s'ka nevojë me konë mes nesh. Unë s'di me kcy qaq mirë, dikush kish mujt me ma msu qat sen, tek e fundit veç me dalë me pi kafe e me folë se kena çka me folë.
Karakteristikat e Victoria rafinohen me kohë, formësohen, elementet kryesore të Victoria kanë me qenë qaty veç ka me u rafinu. Për secilën kangë e perfomancë du me pasë një koncept të caktum, i ushtroj lëvizjet e mia, kom nevojë fjalë për fjalë me ditë çka kom me jap.
Për Halloween koncepti jem osht dashtë me u kone, dmth për Halloween jom dok si nji krijesë, jo femën, jom konë versatil, su kon për gjini.

Sa vlerësohet dragu n'Kosovë?

Drag-u në Kosovë s'mendoj se vlerësohet mjaftueshëm, edhe mahet msheftë, gjithçka po osht sekretive, gjenerata jonë s'jon' mo qaq konzeravtivë. Na ishim dashtë mu merrë me këtë sen shumë normalisht, diçka casuale, vonë jena, na vyn ma shumë evente, mbledhi shfaqje.
Kurgjo s'del drag n'televizion, nëse e kishim pasë një koncept, kishim dalë në televizion drag, njerëzt kishin kesh, nëse ja u jep shijen e duhun mentalitetit të tyne ata bohen ma pranues. Kshtu që le të keshin, se qishtu ua merr zemrat kadal dale shqiptarëve. Duhet me bo diçka për këtë punë.
Deri tash, veç nashta s'hargjon kurgjo, me qato pare që paguhesh si performues in-

veston në dragun tond për qat natë. Kërkush prej neve nuk o veç drag queen, krejt e kanë ka ni punë mbështetëse.

Sa kohë t'merr mu përgatit për nji performancë drag?

Për me u bo Drag, shumë kohë merr, prej mëngjesit, si të qohna, krejt ditën ma merr. Vetllat e mija i dojn 3 shtresa të lepakut, deri sa të mlohen mire. Me bo grimin m'i merr njo dy orë, nëse kisha shku në Ru Paul s'kisha mrri me dalë në skenë se s'kisha mrri me bo grimin ahaha. Tucking ma merr ni orë... me ju kallxu diçka… herën e pare që jom bo drag se kom ditë qysh duhet me bo tucking, unë e kom qite lepakun direkt në gjenital, edhe kom nejt qashtu njo ni ore deri sa ja kom nis mu bo shume jo rahat, amo krejt qajo ia ka vlejte edhe s'm'ka nale ahhah. Tash forma jem osht me qite ni pallome me rendit mire.

Se kuptoj ku e zhdukin ahhaha, kom qef me ditë qashtu me tuck. Osht me rendesi mu tuck se e then iluzionin, është okej per mu nese nuk tuck dikush, amo n'momentin që jom tuck jom ndi ma feminine. Deri tash shoqnia m'ka nimu per tesha, po tash e tutje shpresoj që kom me pasë diçka temen, kaniher jom veshe edhe me tesha t'nanës. Victoria e veshja e saj duhen me match konceptin edhe personalitetin, duhet mu doke seksi po nëse jo seksi duhet m'u pershtat me qat konceptin tem.

Sa ndryshon personaliteti yt kur je n'Drag edhe kur je jasht Drag-ut?

Victoria edhe Edoni dallojnë shumë, si Edoni, jom ndëgjues i mirë, jom ekstrovert, jom i lumtun e pozitiv. Victoria o nervoze, o dramatike, ajo nuk të folë nëse ti si folë hah.
Kur nuk bohna Victoria shpesh, e vrej që personaliteti i saj del në Edonin e përditshëm, qata edhe duhet shpesh me u bo drag, se më lejon me u konë Edoni që unë jom.

Qysh qëndron historia mbrapa emrit tond?

Mbrapa emrit që e kom zgjedhë unë, qëndron seriali Hot in Cleveland, më saktësisht nji karakter që e ka emrin Victoria, e du shumë si karakter, qaty e kom gjetë ni anë temen.
Kur kom dashtë me lonë emrin, e kom pytë vetën: kush osht personazhi që muj me u përshtat ma shumë? Osht Victoria edhe ajo Owns [posedon] gjithçka, për atë Victoria Owns [Viktoria ka].
Peformancat e mia varen shumë prej kangëve, ka raste që nuk kërcej hiq, po këndoj e performoj me ftyrë. Kisha dashtë me knu live ma shumë, e me kcy me shtiklla hhaah, osht diçka që në ardhmen kom me msu.

Qysh e sheh dragun pas 10 viteve edhe a e sheh veten tu performu ende?

Dragut i ka mungu deri tash përkushtimi, menoj që duhem me kuptu ma thellë çka po performojmë, nuk osht veç me dalë e me i bo do lëvizje ma feminine. Amo jemi tu shku me ni rrugë t'mirë, veç kemi nevojë me dalë ma shume na si performues

drag, me folë e me nda shkathtësi me njona-tjetrën. Mas 10 viteve, garant kisha performu hala, më pëlqen shumë, e du qat sen, amo krejt varet sa kena me pasë na vullnet, nashta mas 5 vjete kena me evolvu hala ma shumë.

Cila është këshilla jote nëse unë du me ia nisë me bo drag?

Nëse ti po don me bo drag? Mos e bon..haha hajgare, veç bone, gjeje rrethin që mujnë me t'nimu, se vet s'mundesh, jepi vetës hapsinë për me bo drag, ka forma t'ndryshme t'dragut, me rëndsi me gjet vetën, mos u tut me marë vesh se kush je.

VICTORIA OWNS
VICTORIA OWNS EVERYTHING

BARB

IE L

NË D
NIH
PLOTË
VET

ORAG
INA
ESISHT
TJA

Çka dmth për ty drag?

Dragu per mu eshte nji lloj arti që i then kufijt gjinorë, që të fuqizon edhe e shfaq ata që e ki mrena. Drag eshte shumë i rëndesishëm që me përqafu gjanat që neve personave ma feminine na kane pëlqy gjithmonë.

Kur ke dëgju për herë të parë për drag?

Drag queens kom pa moti edhe kur se kom ditë çka është drag. Ama me drag jom njoftu perms RuPaul's DRAG Race para dy vjete. Pastaj, kom shku në evente drag në Kosovë edhe qaty tu pa, tu lexu edhe prej kur ia kom nis me bo vet, e kom kuptu edhe ma shume çka është drag.

Barbie Lo funny, confident, flirty and fishy. Edi osht konfident, ama Barbie është hala ma konfident. Edhe nëse dikush e sulmon BARBIE LO, me qat energji, e kisha bo llom.
Kur e kom pas performancën e parë, jom bo gati me Stormyn edhe nji shoqe të fk-së. Ka qenë ndjenjë e mirë kur e kom pa vetën në pasqyrë, s'jam ndje çuditshëm a najsen, tepër normal, that's me I look cute [kjo jam unë, dukem e lezetshme]. Full drag look, grim i plotë, nji perikë. Po prapë u kon shumë mirë.

Me kon je bo gati, kshtu për herë t'parë?

Unë kom pa makeup tutorials e kur ia kom nis me vnu grim çdo ditë, m'ka pelqy. Edhe dukjet që janë kane ma extra me eks-perimentu, jom mësu. Është punë praktike. Format e ftyres.

A e dinë të shpisë që bon drag?

Të shpisë nuk e dijnë që boj drag. Shoqnia e kanë prit krejt mirë. Ju ka dok diçka e re, straight, edhe s'm'kane gjyku, iu ka pelqy qysh jom dokë. Komentet para jane kane nice, beautiful, funny.

Kur u kon dalja jote e parë publike edhe qysh je ndje?

Dalja e parë publike në M Club, u kon me 30.11.2019, në "Drag The Night Away". U kon ndjenjë e mirë. Ama ka qene performanca e parë për mu edhe normalisht që kom pas shume stres edhe emocione. Po per fatin tem të mirë, është prit shume mire prej njerëzve. Ka pasë shume brohoritma edhe njerëzit e kanë shiju natën.
Tash, psh, për mu ka ndryshu drag kryesisht ne skenë. Jom ma konfidente, e menaxhoj skenën ma mirë, tentoj me përçu mesazhe përmes performancave etj.

Sa vlerësohet në Kosovë kultura drag?

Varet prej njerezve. Vlerësimi. Në shoqërinë tonë ka njerëz cool. Nji formë e artit e re, edhe nëse e shohin, nuk e kuptojnë. Mendoj që drag është një prej gjëravë më të mira që dikush mundet me bo. Varet. S'ju doket që lypë shumë punë, gay party. Hala s'jena në Kosovë n'qat pikë.
Unë e di që po punohet ma shume që drag queens me u pagu ma shumë, ama kultura drag është kulture e re edhe rrjedhimisht nuk ka fort pagesë. Po në përgjithësi në Kosovë, arti paguhet pak.

Sa mendon ti që duhen me u pagu?

Une mendoj që duhen përafersisht me u pagu drag queens 200 euro. Njerëzit nuk e dinë që drag-u costs [kushton]. Drag outfits jane te rralla, të shtrenjta, përdoren veç niher për shkak të mungesës së eventeve. Masnej, produktet e grimit kushtojnë. Ka shumë produkte të grimit që duhen me u përdor. Plus puna, kohë etj.

Sa kohë të duhet me u përgatit për nji performancë dhe ku i merr teshat?

Pjesa e grimit merr ma së shumti kohë. Nashta kisha thanë 2 orë e gjysë plotësisht. Ia nisi makeup e tani tjerat. Nëse isha pagu shumë mirë mrena 1 jave përgatitna. Duhet me i menu senet, me marrë hua sene, me kriju sene, me ardhë me ni koncept.
Deri tash u kon sende që i kam marrë hua prej shoqeve. Herën e fundit i kom ble vet. Qeshtu d.m.th.
I zgjedhi vet, ama me sugjeru po dhe provoj me i bo mu dok mirë.

Qysh nihesh si Barbie Lo?

In drag I feel fully myself [Në drag nihna plotësisht vetja]. Personaliteti nuk ndryshon shume. Njëjtë jam, vec pamje tjeter. Qëndrimi ma ndryshe pak, edhe konfidenca, po jo najsen wow. Nuk sforcohna me ndryshu. Gjuha e trupit i përmirëson senet në drag. Ndihem si një mbretereshë. Seen, heard, happy, beautiful, sexy.

Qysh qëndron storia mbrapa emrit tond?

Emrin e kom lon nji ditë para performnacës, debutimi i parë. Barbie u kon lodra e preferume si fëmijë. Nuk është që

prindërit e mi më kanë përkrahë për lodra, për barbie. Barbie e ka simbolizu bukurinë edhe femijërine. E du emrin, karakterin, me përqafu veten. Lo per Lolitan. Më ka pelqy si emër.

Çka ti konsideron si armën tondën t'fortë kshtu n'përgjithësi prej llojeve edhe prej formave t'ndryshme t'artit drag? A i bon krejt?

Jo nuk i boj krejt. Performancat e mia deri tash s'kanë pas shume vallëzim, ma skenike, ma sexual, veç lëvizjet. Koreografi po, jo gjithqysh vallëzim. Armen e fortë e kom grimin. Lip sync e kom mire edhe s'kom dështu najhere.

Çka i mungon skenës së drag queens në Kosovë?

I mungojne drag queens. S'po tentoj me kon' e zymtë, ama ka pak drag queens, edhe duhet me pas drag queens, perspektiva, persona e stile të reja. Qashtu mundet me u zhvillu kultura, ma kane ma të dukshme dhe ma të pagume. I mungon njohuria e publikut, siguria, ambientet ku munen me performu.
Kultura drag eshte zhvillu koxha shumë, ama për shkak të pandemise, s'kena mujt shumë. Ama apet nuk mjafton, me pasë shumë ma shumë performim. Shoving it down people's throats.
Ni qytetar i thjesht me e dijt çka eshte drag queen.

Qysh e sheh skenen drag mas 10 vjete edhe a sheh veten tu performu ende?

Shumë ma e zhvillume, ma shumë drag queens, ma shumë vende me performu, edhe definitivisht mas 10 vjete pagesat ma te medhaja. Mas 10 vjete në Kosovë jo, po

nese kisha performu, jashtë po. Nuk jom 100 % e sigurtë nëse muj me pas drag profesion kryesor, sepse vyn investim, me kohë të plotë si krejt punët e tjera.

Cili është mesazhi yt që tenton me përçu përmes Barbie Lo?

Mesazhi jem osht uniteti. M'pelqen me pas raporte të mira me krejt queens edhe me kane të bashkume.
Me kallxu që e dojmë njona-tjetrën edhe jena familje brenda familjes.
LGBTIQ, drag është familje mrena familjes LGBTIQ. Its another thing, is the roof of being gay, the highest thing. Me kon afër aty, pozitive, pa frikë.
Duhesh mekanë rehat në lëkurën tënde edhe me shpreh vetveten qysh tjesh, pa u tutë prej paragjykimeve.
Është shumë e rëndësishme me shprehë veten dhe dragu t'ndihmon me shpreh veten.

Cili është mesazhi yt për personat që dojnë me ia nisë dragut?

Be authentic [ji autentik], 100% vetja, mos me pas frike me e shpreh veten qysh të dojne. Sado që drag është nji forme e artit që t'lejon me shpreh veten, apet në krejt botën janë do limite që sado që munden mos me të pëqly, i vendosin njerëzit. Janë krejt të rreme. Drag është DRAG qyshdo që don me shprehë veten. Kisha dashte me i rujt do gjana për drag, karakteristikat, traditat. Me rujt thelbin.

Argëtoje publikun me ty. Për gjithçka që të kanë shtypë gjatë jetës, pa ose me drag, përqafoje dhe shumëzoje me 2.

Brotherhood and Unity Square was built in 1981. The twenty-two metre tall obelisk with three poles, accompanied by circular interlocked sculptures portraying the fallen partisans, continuously excites the collective light during the Second World War. Designed by the sculptor Miodrag Živković, the monument symbolises solidarity and unity among the three nations living in Kosovo at the time: Albanians, Montenegrins and Serbs. In 2018, the square was renamed to the fallen fashion, the Square of the 1999 Kosovo War, while the monument has been referred to as the Friendship Monument.

STORMS

STORMS

STORMS

STORMS

BONE D

PER

RAGUN

VETE

Çka osht' për ty drag-u?

Dragu për mu është një formë e artit qe të jep hapësirë me shpreh një pjesë tjeter të vetës. Hera e parë kur jom njoftu me kulturën drag ka qenë dikur viti 2017. I kom pasë 17 vjet nëse nuk gaboj, në kuadër të Paradës së Krenarisë është organizu nji drag show në teatrin Oda.
Karakterin në drag e krijon duke eksperimentu e duke provu sene të ndryshme, nuk o qe ti bohesh drag 2-3 herë edhe ti e din ose e njeh karakterin tond drag. Unë ma shumë e shoh veten si fashion queen, kom qef me eksperimentu me veshje, reveal outfits, etj.

Me kon je bo gati, kshtu për herë t'parë?

Për herë të parë jom bo drag tek një shoqe në banesën e saj, grimin e boj vet edhe m'ka pëlqy gjith, ashtu jom msu tu provu n'veten dhe persona tjerë.

A e dinë t'shpisë që bon drag?

Të shpisë nuk është që jon' në dijeni apo të informum rreth kulturës drag, e dijnë që ka t'boj me perika e veshje amo nuk dijnë diçka në lidhje me performancat, a po që unë performoj.

Kur ka qenë dalja jote e parë publike dhe qysh je ndje?

Dalja ime e pare publike ka qenë në eventin Prishtina is Burning, 11 maj 2019, në teatrin Oda. Ashtu performancën e parë që e kom pas u kon kogja stresuese gjatë përgatitjes, por në momentin që kom dalë në skenë, emocionet që i kom pasë tu performu para ni publiku jon' kon tepër ndjenja

të mira, si hera e parë su konë as një herë. Ndërsa performancat e tashme duke e krahasu me performancat në fillim jon' kogja të ndryshme, s'osht që kom stres shumë. Unë performancat i kom bo gjithë për vete, senet që m'kanë pëlqy apo i kom ndje në ato momente ama edhe mënyra e paraqitjes, dukjes ka evolvu.

Sa vlerësohet kultura drag në Kosovë?

Kultura drag tek ne nuk është që vlerësohet sa ish deshtë tu e pasë parasysh që nuk është aq lehtë me bo drag në Kosovë, është kogja përgjegjësi. Kom respekt për krejt drag queens, për guximin e iniciativën me bo drag. Kom performu edhe jashtë Kosovës, në Tiranë njëherë. Si eksperiencë mirë u kon, skena drag atje s'osht që është shumë e ngjajshme me tonën. Publiku edhe performuesit jon' ma ndryshe, këtu vlerësohet ma shumë si art.

Sa t'merr kohë m'u përgatit? Për sa ditë, për sa javë a muj munesh me përgatit ni performancë?

Parapërgatitjet për perfomancë zgjasin 1-2 jave duke e përfshi dizajnimin e veshjeve, realizimin, me pershtatë me ambientin, skenën. Pastaj grimi, rregullimi i parukeve dikun 2-3 orë. Kur jom drag s'osht që dalë shumë jashtë personalitetit, prapë jom unë, ashtu veq pak ma e ekzagjerume si personalitet.

Çka ti konsideron si armën tondën t'fortë domethonë kshtu n'përgjithsi prej llojeve t'ndrys-hme edhe prej formave t'ndryshme t'artit, çka osht?

Performancat e mia përfshijnë edhe lip-syncing, nuk është që e definoj veten si performuese që vallëzon, fokusohem në veshje më shumë, osht pika ma e fortë në drag.

Qysh qëndron storia mbrapa emrit tond?

Emri jem në drag, Stormy është inspirim deri dikun nga filmat e Marvel, karakteri i Stormyt gjithë më ka pëlqy, veshja e saj, dukja.

Çka mendon se i mungon skenës Drag n'Kosovë?

Dragut në Kosovë i vyjnë shumë sene, tu ia nisë prej profesionalizmit, investimit në drag, mbështetja mungon, edhe respekti.

Qysh e sheh ti Drag-un ta zojmë mas dhjetë vjete edhe a e sheh veten tu performu hala?

E skenën drag mas 10 viteve e shoh si ni lloj arti që është pranu prej shoqërisë se drag nuk ka t'bëjë me orientimin sek-sual apo identitetin gjinor. Është e vertetë që kultura drag ka rrjedhë prej komunitetit LGBT. Performancat kanë qenë si formë aktivizmi e rezistence edhe e ka bashku komunitetin, amo drag munet mu bo edhe dikush që o heteroseksual, dikush që o gru ose burrë, në drag nuk t'ndalon gjinia, dragu është art. Po nuk e shoh veten tu performu mas 10 viteve, nashta edhe isha rikthy me naj performancë.

Cila kishte me qenë këshilla jote për njerëzit që dojnë me ia fillu me bo drag?

Nëse ti po don me bo drag, bone për veti edhe bone qysh po don ti e qysh po nihesh, në fund të ditës je tu e bo për veti jo për publik. Gjithë ka me pasë kritika e komplimente, po dragu o argëtues, kësh-tu që argëtoje vetën e kur ta ndjen edhe ti kanë me shiju edhe tjerët.

Unity Square was
built in 1961. The twen-
ty-two metre tall obe-
lisk with three poles, ac-
companied by smaller
interlaced sculptures
portraying the fallen
partisans, commem-
orates the collective
fight during the Second
World War. Designed by
the sculptor Miodrag
Živković, the monument
symbolizes solidarity
and unity among the
three nations living in
Kosovo at the time: Al-
banians, Montenegrins
and Serbs. In 2018, the
square was renamed
after Adem Jashari, the
hero of the 1999 Kosso-
vo War, while the monu-
ment has been referred
to as the Freedom Mon-
ument.

HYJNESHAT ZINE

Realizuar nga:
Hyjneshat & Dylberizm

Dizajni grafik:
Arrita Katona

Fotografitë:
Besfort Syla

Retouch të fotografive:
Nderim Ahmeti

Prodhimi i këtij publikimi është mbështetur nëpërmjet Lokomotiva, një program i implementuar nga Kosovo2.0 dhe financuar nga Prince Claus Fund. Printimi i publikimit është mbështetur nga CSGD.

Zine-n mund ta gjeni edhe ne webfaqen e Dylberizm:
www.dylberizm.com

HYJNESHAT HYJNESHAT HYJNESHAT

HYJNESHAT HYJNESHAT HYJNESHAT

HYJNESHAT HYJNESHAT HYJNESHAT

HYJNESHAT HYJNESHAT HYJNESHAT

HYJNESHAT HYJNESHAT

HYJNESHAT HYJNESHAT

DRAG QUEEN

DRAG

DRAG

DIVA

BARBIE LO

DRAG

DRAG QUEEN

QUEEN

DRAG

DRAG

DRAG

KATHRYN LUX

DRAG

MISS FENIX

STORMY

DRAG

QUEEN

DRAG

DRAG

DRAG QUEEN

QUEEN

REBISWAN

DRAG

DIVA

QUEEN

AG

BARBIE LO

AG QUEEN

HYJNESH

DRAG QUEEN

HYJNESHA

SHTA

SHTATARI

DRAG QUEE

DRAG QUEEN

DRAG

DRAG QUEE

VICTORIA

QUEEN